

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DORDRECHT D.D. 24 MAART 2022

Raadzaal

Voorzitter: dhr. Kolff
Raadsgriffier: mevr. Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. De Boer (Fractie Nijhof)
Dhr. Boersma (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Bosuguy (D66)
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. Van der Graaf (Fractie Nijhof)
Dhr. Gündogdu (Fractie Nijhof)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Mevr. Van der Ham (CDA)
Mevr. Jager (Beter voor Dordt)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Kruger (GroenLinks)
Dhr. Van der Kruijff (CDA)
Dhr. Kwaak (VVD)
Dhr. Van Leeuwen (PVV)
Dhr. Merx (VVD)
Dhr. Van der Net (VVD)
Dhr. Noldus (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Polat (D66)
Dhr. Portier (SP)
Mevr. Rutten-Alberts (PVV)
Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)
Dhr. Soy (Beter Voor Dordt)
Mevr. Stevens (PvdA)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Tiebosch (D66)
Dhr. Veldman (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Van Verk (PvdA)
Dhr. Wisker (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder P. Sleeking, wethouder M. Burggraaf, wethouder P. Heijkoop

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Geachte aanwezigen, hartelijk welkom. Hierbij open ik de laatste officiële vergadering van de gemeenteraad in de huidige samenstelling. Een memorabel moment. Voor sommigen met een lach en voor sommigen met een traan. Ik heet u in elk geval allemaal van harte welkom. Ook uiteraard welkom aan de familieleden en de andere belangstellenden op de publieke tribune die deze bijzondere vergadering bijwonen en ook welkom aan de mensen thuis die met ons meekijken. Ja, aan het eind van zo'n raadsperiode is het college ook een beetje uitgedund. Ik heb nog één wethouder over. Er komt er nog net één extra bij. Het is goed dat we verkiezingen hebben gehad en dat de kaarten opnieuw worden geschud, want het is wel erg dun. Maar goed dat ook een deel van het college er is en de andere twee collegeleden die we nog missen, wethouder Van der Linden en wethouder Stam, zitten allebei ook ziek thuis. Corona is nog niet helemaal voorbij. Het is een bijzondere vergadering omdat we afscheid nemen van 25 van de 39 gemeenteraadsleden. 25 van de 39, ja. Ik heb helaas verhinderingen ... Berichten van verhindering ontvangen van de heren De Lijster van GroenLinks, De Looze van de ChristenUnie/SGP, mevrouw Nijhof van de fractie Nijhof en de heer Van der Klaauw. Voor deze leden geldt dat ook voor hen het vooral gezondheidsproblemen zijn die hen hier weghouden. En de heer Bosuguy, heb ik begrepen, is vandaag wat later.

De heer Gündogdu: Voorzitter?

De voorzitter: Ja, mijnheer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Collega Tutupoly is ook ziek.

De voorzitter: Dat wisten we niet, maar dat is dan bij deze ook maar even gememoreerd. Dames en heren, u heeft met elkaar vier jaar de gemeenteraad van Dordrecht gevormd, hard gewerkt en met elkaar ook belangrijke besluiten genomen voor de toekomst van onze stad. Ik zal daar zo meteen ook uitgebreid bij stilstaan, maar eerst nog even een paar andere kleine agendapunten. Ik kan ten eerste, denk ik, vaststellen dat we allemaal instemmen met de voorliggende agenda? Dat is het geval.

2. Vaststellen van de notulen Gemeenteraad 22 februari, de Commissies Bestuur & Middelen, Fysieke Leefomgeving en Sociale Leefomgeving van 8 en 15 februari en de Auditcommissie van 2 februari 2022.

De voorzitter: Dan gaan we door naar agendapunt 2, het vaststellen van de notulen van de gemeenteraadsvergadering van 22 februari. De commissie bestuur en middelen, fysieke leefomgeving en sociale leefomgeving van 8 en 15 februari en de auditcommissie van 2 februari jongstleden. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval, dan stellen we die daarmee vast.

Hamerstukken

3. Bekrachtigen van de door het college opgelegde geheimhouding van de bijlagen behorend bij raadsvoorstel Voorbereidingsbesluit Actualiseren bestemming detailhandel

De voorzitter: Dan is er nog een tweetal hamerstukken. De eerste is 3, het bekrachtigen van de door het college opgelegde geheimhouding van de bijlagen behorend bij het raadsvoorstel voorbereidingsbesluit actualiseren bestemming detailhandel. Geen stemverklaringen? Dan is het daarmee akkoord.

4. Voorbereidingsbesluit Actualiseren bestemming detailhandel – Raadsvoorstel

De voorzitter: 4, voorbereidingsbesluit actualiseren bestemming detailhandel raadsvoorstel. Dat is een geheim stuk, wordt niet over gesproken. Maar na de raad van 22 februari heeft het presidium besloten dit onderwerp als hamerstuk hier te agenderen. Ik ga ervan uit dat u daar ook verder mee kunt instemmen. Dat is het geval.

'Laatste raad in oude samenstelling'

5. Onderzoek van de geloofsbrieven van de gekozen raadsleden inclusief oordeel over rechtmatigheid verkiezingen

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 5, echt behorend bij de laatste gemeenteraad in de huidige samenstelling. Dat is het onderzoek van de geloofsbrieven van de gekozen raadsleden inclusief het oordeel van u als raad over de rechtmatigheid van de verkiezingen. Zoals u weet, de verkiezingen hebben plaatsgevonden met, zoals u ook weet, een hertelling afgelopen dinsdag en gisteravond heeft het centraal stembureau de uitslag vastgesteld en is ook bekend geworden, definitief, welke kandidaten benoembaar zijn. Uit uw midden is een commissie geloofsbrieven die onderzoekt of de benoemde kandidaten voldoen aan de vereisten uit de gemeentewet. Ze onderzoeken tevens de processen-verbaal van de zitting van de stembureaus en geven een oordeel over de rechtmatigheid van de verkiezingen. Een belangrijke taak. De commissie geloofsbrieven wordt gevormd door de raadsleden mevrouw Kruger, de heer Tiebosch en de heer Veldman. De heer Veldman is ook voorzitter van deze commissie. Ik geef hem graag het woord voor een terugkoppeling over de bevindingen van de commissie en ik zou hem inderdaad willen uitnodigen om dat hier vanaf het spreekgestoelte te doen.

De heer Veldman: Voorzitter, geachte leden van de raad, veel dank voor het woord. Geachte voorzitter, de commissie onderzoek geloofsbrieven, zoals u zojuist zei, bestaande uit de heer Tiebosch, mevrouw Kruger en mijn persoon, heeft haar onderzoek uitgevoerd en zal zo dadelijk ook de formele verklaring voorlezen. Vooraf verklaart de commissie het volgende. Uit de marginale toets op nevenfuncties is niets gebleken dat benoeming in de weg staat. De commissie heeft echter constateert dat een aantal te benoemen raadsleden de verklaring voor nevenfuncties onvolledig, en daarmee feitelijk onjuist, heeft ingevuld. De commissie heeft daarom de formulieren voor de commissie geloofsbrieven vergeleken met de formulieren die ingevuld zijn voor die van de griffie en daarbij verschillen geconstateerd. Deze verschillen leiden echter niet tot opmerkingen die benoeming in de weg staan. De commissie merkt het volgende op: de integriteit van de raad is een groot goed en dient boven iedere twijfel verheven te zijn. Raadswerk is onverenigbaar met bepaalde bij de wet bepaalde nevenfuncties en roept toekomstige raadsleden daarom op hier scherp op toe te zien en ook dat deze nevenfuncties mogelijk

zich slecht verhouden tot het raadswerk. De commissie hecht er daarom aan dat de raadsleden in staat worden gesteld onvolledig ingevulde formulieren alsnog aan te vullen. Dat is door mij namens de commissie ondertekend. Dan ga ik nu over tot het voorlezen van de officiële verklaring. Rapport commissie onderzoek geloofsbrieven. Aan de raad van de gemeente Dordrecht. De commissie uit de raad van de gemeente Dordrecht in wier handen werd gesteld het proces-verbaal P22 2 van de zitting van het hoofdstembureau tot het vaststellen van de uitkomst van de stemming en van de zitting van het centraal stembureau tot het vaststellen van de uitslag van de verkiezing van de gemeenteraad. Het proces-verbaal van de zitting van de stembureaus, de geloofsbrieven en verdere bij kieswet gevorderde stukken ingezonden door, en ik zal alle te benoemen raadsleden een voor een opnoemen. Mevrouw Van Benschop, de heer Boersma, mevrouw Boom-Vos, de heer Burakçin, de heer Burggraaf, de heer Van Dam Timmers, mevrouw Van Engelen, de heer Groenewege, de heer Gündogdu, de heer Den Heijer, de heer Heijkoop, de heer Katif, mevrouw Koene, mevrouw Kruger, mijnheer Van der Kruijff, de heer Van Leeuwen, de heer Van der Linden, de heer Van der Meer, de heer Merx, mevrouw Nieuwland-van den Bosse, de heer Noldus, mevrouw Pichel, de heer Portier, de heer Safranti, de heer Schalken-den Hartog, mevrouw Schnabel, mevrouw Simon-van Waardhuizen, de heer Van der Spoel, de heer Stam, de heer Stolk, mevrouw Stolk, mevrouw Striebeck, mijnheer Struijk, mevrouw Van den Tol, de heer Uysal, de heer In 't Veld, mevrouw Vol-van der Holst, mevrouw Van Vugt-Roose en de heer Wringer. Die allen op 23 maart 2022 zijn benoemd tot lid van de raad van de gemeente Dordrecht en rapporteert de raad van de gemeente Dordrecht dat zij bovengenoemde documenten heeft onderzocht waaruit is gebleken dat de organisatie en het verloop van de verkiezingen op wettige wijze hebben plaatsgevonden, de benoemden aan alle in de gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert de raad daarom vaststellen dat de verkiezingen op rechtmatige wijze heeft plaatsgevonden, de benoemden toe te laten als lid van de raad van de gemeente Dordrecht en is heden ondertekend door de leden van de commissie.

De voorzitter: Heel hartelijk dank. Gaat u zitten. Dank ook voor het werk wat deze commissie geloofsbrieven heeft verricht, aan de drie leden. Gehoord hebbende de commissie geloofsbrieven kunt u als raad vaststellen dat de verkiezingen op 14,15 en 16 maart op rechtmatige wijze hebben plaatsgevonden en dat de te benoemen leden kunnen worden toegelaten tot de raad van de gemeente Dordrecht, waarbij ik onderstreep de verklaring die de commissie heeft weergegeven, daar gaan we de komende dagen nog invulling aan geven met de personen die het betreft en uiteraard de mensen van de griffie en het stembureau. De vraag aan u is of u kunt instemmen met deze zaken. Ik zie daarop geknik, in elk geval geen weerstand, dus dan kunnen we dat besluit in ieder geval hier nemen en dat is dan tevens ook uw laatste besluit als raad 2018-2022.

6. Rechtmatigheid verkiezingen en toelating nieuwe raadsleden – Raadsvoorstel

De voorzitter: De agendapunten 6 en 7 staan in het teken van het afscheid. Deze agendapunten lopen wat mij betreft vloeiend in elkaar over en ik start met een algemene terugblik, dan nemen we afscheid van de commissieleden en dan van de

raadsleden en ik ga hiervoor achter het spreekgestoelte staan. Geachte leden van de raad, Winston Churchill zei, niemand beweert dat democratie perfect is. Er is zelfs gezegd dat democratie de slechtste staatsvorm is, op al die andere vormen na dan, die van tijd tot tijd ook zijn geprobeerd. Dat is eigenlijk misschien wel een beetje een gekke weergave van de democratie, want de democratie is natuurlijk prachtig en ook afgelopen week in Dordrecht heeft de democratie weer in volle bloei kunnen zijn, ondanks een lage opkomst, gisteravond ook het nodige over gezegd, toch alle Dordtenaren in staat gesteld om hun stem uit te brengen en hun volksvertegenwoordiging te kiezen en wat is het mooi dat dat in ons land in alle vrijheid, vrede en rust kan. Daar moeten we echt ontzettend zuinig op zijn en trots op zijn. Maar de democratie ziet vooral, van de afgelopen week, op de komende periode en vandaag zijn we hier om stil te staan bij de vorige periode. Het afscheid van de huidige raad en de commissies. Zoals ik al zei, 25 van de 39 raadsleden komen niet meer terug in de gemeenteraad, het hoogste bestuursorgaan van onze stad, zoals dat ook past in een democratie. Wij vinden dat misschien niet meer dan vanzelfsprekend, maar de recente gebeurtenissen in Oekraïne doen ons beseffen hoe dicht bij de oorlog en de bedreiging van onze westerse democratie dan kan komen. Voor het laatst in mei 1940, nu meer dan 80 jaar geleden, werd ook Nederland aangevallen door een buurland en de toenmalige burgemeester van Dordrecht, Jacob Bleeker, wist ternauwernood een bombardement op onze stad te voorkomen. Een donkere periode van bezetting en oorlog volgde. De littekens daarvan, die zijn nu 80 jaar later nog altijd zichtbaar en voelbaar. Wij leven enorm mee met al die mensen die in vanuit Oekraïne huis en haard hebben moeten verlaten en in grote onzekerheid leven, verkeren ook, over hun toekomst. Zo vanzelfsprekend is het niet, ik zei het net al, dat wij in Nederland vrije verkiezingen kunnen houden en in vrijheid met elkaar kunnen leven. Die verkiezingen brengen een wisseling van de macht met zich mee en ik zeg daarbij, gelukkig een vreedzame wisseling van de wacht. In 2018 begonnen we met maar liefst 28 nieuwe raadsleden, dus ook toen werd het belangrijkste deel van de raad vervangen door een nieuwe garde. Van de 39 raadsleden die na de verkiezingen van 2018 zitting namen in de raad, traden er vier toe tot het college. De heren Stam, Burggraaf, Heijkoop en Van der Linden en vertrokken er uiteindelijk negen, om verschillende redenen, tussentijd uit de raad. Dat waren mevrouw Van Eck, mevrouw Bauer, mevrouw Weerts, de heer Noels, mevrouw Castelijns, de heer De Buck, mevrouw Vauw en meest recent nog mevrouw Klein-Hendriks. En om de boekhouding voor vandaag compleet te maken, tussentijds trad toe en tussentijds vertrok de heer Loekemeijer. Voor hem traden weer nieuwe raadsleden toe. In die samenstelling zit u hier vandaag, voor het laatst. Na een, zo mag ik wel zeggen, bewogen bestuursperiode waarin veel is gebeurd, waarin door u ook hard is gewerkt en vele belangrijke besluiten zijn genomen voor onze stad. Ik sprak hiervoor van een bewogen periode en het feit dat wij hier vandaag weer gewoon achter de tafel zitten in de raadzaal, binnen anderhalve van elkaar met ook publiek op de publieke tribune, is niet meer zo gewoon na al die maatregelen die we de afgelopen twee jaar hebben gezien. Maatregelen om het corona virus in bedwang te houden. De impact die dat heeft gehad op onze stad en nog steeds heeft, heeft veel van ons gevraagd. Los van allerhande ongemakken bij het digitaal vergaderen, misten we ook de interactie van de fysieke bijeenkomsten die zo belangrijk zijn om elkaar te leren begrijpen en ook elkaar te leren vinden. Dat is een deur van de kunst van politiek bedrijven. Luister nou klaar en uiteindelijk beslissen wat het beste is

voor onze stad. Zo begonnen we in 2018 met een inspirerende tweedaagse in Zeeland waarin een goede start werd gemaakt voor de jaren die volgden. Bij een tweede raadsdag in Rotterdam, herinnert u zich waarschijnlijk ook de theatergroep Maranza. Zij hielden ons een spiegel voor in een toneelvoorstelling waar verschillende van u ook op het toneel kwamen. Ik geloof dat ik zelf een boom speelde. Dat was echt leuk en goed. We kwamen daar met elkaar tot conclusie dat we beter naar elkaar zouden moeten luisteren en niet direct met een vooringenomen mening de eerste gesprekken in moeten gaan. Het werd vertaald als, ieder heeft zijn eigen wijsheid, voeg daar de wijsheid van een ander aan toe en je maakt vervolgens je nieuwe eigen wijsheid. Wijzigen van inzicht mag en dan ben je helemaal niet meteen draaikont, maar dan laat je zien dat je goed naar elkaar luistert en van mening kan veranderen om het beste voor onze stad te besluiten. We spraken daar ook af dat we meer met het BOB model gingen werken. Mogelijk denkt u dan aan die bewust onbeschonken bestuurder, maar in het politieke verkeer staat natuurlijk voor beeldvormend, oordeelsvormend en besluitvormend. De stadia die u doorloopt bij het nemen van belangrijke beslissingen voor onze stad. De uitwerking heeft ook eindelijk vorm gekregen in de nieuwe Dordtse dinsdag die we vanaf deze periode met elkaar gaan beleven. Dat was nodig, omdat, zoals u al gemerkt heeft, er veel wordt gevraagd van gemeenteraadsleden. Er komen bijvoorbeeld meer taken op ons af vanuit het Rijk en Dordrecht is als 100.000 plus gemeente sowieso al een stad waar heel veel speelt. Dat vraagt tijd en aandacht van onze gemeenteraad. Want hoeveel belangrijke beslissingen heeft u wel niet genomen in de afgelopen vier jaar? Het kan gaan om grote dossiers zoals jeugdzorg, woningbouw, sportparken, veiligheid op straat en noem al die onderwerpen maar op waar u ook ooit de politiek voor bent ingegaan maar ook zijn er kleine zaken die zo belangrijk kunnen zijn voor het leven en het welzijn van de inwoners van onze stad en de generaties na hen. Ik ben er niet toe gekomen om alle beslissingen te tellen die u de afgelopen periode heeft genomen, maar dat het er vele honderden zijn geweest, dat kan ik wel met zekerheid zeggen. U wist daar ook vaak met succes sturing aan te geven, door het college kritisch te bevragen, door het indienen van moties, amendementen en een aantal keer door het indienen van eigen initiatiefvoorstellen. Want u wist als raadsinstrumenten die u ter beschikking staan goed te benutten. Om maar even een beeld te geven, er werden in deze raadsperiode 148 moties aangenomen waarvan negen moties vreemd aan de orde van de dag. Dat wil zeggen, van onderwerpen die u zelf heeft geagendeerd. Veel moties en amendementen zijn ingediend bij het vaststellen van de belangrijkste richtinggevende documenten, de kadernota en de begroting. Bij de kadernota 2020 waren dat er bijvoorbeeld bijna 40, maar ook bij andere belangrijke besluiten, zoals de streefpercentages die vastgesteld moesten worden voor woningbouw, diende u negen moties in waarvan er zeven werden aangenomen. Bij het vaststellen van de omgevingsvisie Dordrecht, ook al zo'n belangrijk document voor de toekomst van onze stad, lagen er maar liefst veertien amendementen op tafel waarvan er negen door u werden aangenomen. Ik noemde het net al even, de initiatiefvoorstellen vanuit uw eigen raad, dat waren er deze raadsperiode vijf. Maar ik wil ook even specifiek noemen de burgerinitiatieven. Want ook inwoners van Dordrecht, die hebben de mogelijkheid om een onderwerp te agenderen in uw raad, met een eigen voorstel. Dat dat geen dode letter is, blijkt wel uit het feit dat er deze periode dertien burgerinitiatieven zijn ingediend en in ongeveer de helft van de gevallen heeft u hier ook een positieve beslissing op kunnen nemen, wat uiteindelijk dus gevolgen heeft, een

mooier park, een veiliger straat of een andere positieve ontwikkeling voor een wijk of voor de stad. Kortom, u bent letterlijk een vruchtbare raad geweest en dat deze raad heel vruchtbaar is, blijkt wel uit het feit dat er in de raadsperiode ook nog negen kindertjes zijn geboren in de gemeenteraad, plus nog twee van mezelf, dat zijn er elf. U heeft, kortom, de afgelopen periode veel werk verzet en dat deed u natuurlijk niet alleen. U kon hierbij altijd rekenen op de loyale ondersteuning van de griffier en haar griffie. Ik denk dat ik namens u allen spreek als ik de griffier en alle medewerkers van de griffie hartelijk dank wil zeggen voor hun goede diensten de afgelopen periode. Daar mag voor geapplaudiseerd worden. Uiteraard kon u ook rekenen op het college van burgemeester en wethouders, van wie wij vandaag overigens nog geen afscheid nemen. Onze wethouders blijven nog een paar weken aan als, tussen aanhalingstekens, demissionair bestuur tot de nieuwe raad een nieuw college heeft gevormd en benoemd. Maar weet dat ik ook zeker namens u mijn dank zal overbrengen aan het college en met hen de ambtelijke organisatie, want dat komt bij de aantreding van een nieuw college aan bod. Vandaag gaat het om u, om de leden van de raad en u vormde met elkaar de raad tussen 2018 en nu. Ik noemde hiervoor al enkele tussentijdse wisselingen en deze raadsleden heb ik al bedankt op het moment dat zij de raad verlaten hebben.

7. Afscheid commissieleden

De voorzitter: Voor ik me richt tot degene van wie wij nu vandaag afscheid nemen, wil ik ook graag de commissieleden bedanken. Commissieleden, soms ook wel aangeduid als burgerraadsliden, schaduwraadsliden klinkt dat ook nog wel eens, doen immers veel van het voorwerk van de gemeenteraad. Zij zijn daarmee de belangrijkste steun en toeverlaat van het politieke werk van de raadsleden. Vandaag nemen 15 commissieleden afscheid. Niet iedereen is aanwezig en sommigen nemen definitief afscheid, anderen misschien, of waarschijnlijk voorlopig. Maar als het goed is zitten de meeste commissieleden ook op de eerste rij voor de publieke tribune. Mevrouw Van den Berg, de heer Van Dam-Timmers, mevrouw Vauw, mijnheer Hartog, de heer Jansen, de heer Kleinpaste, die vandaag, begreep ik, verhinderd is. Oh, die komt wat later? Die komt wat later. De heer Kuhlman, de heer 't Lam, de heer Van der Meer, de heer Nederhof, zag ik net binnenkomen, de heer Peters, de heer Stolk, mevrouw Striebeck, de heer Struijk en *last but not least*, de heer Wringer. U merkt, dat is een heel bataljon aan extra krachten en bepaald ook niet de minste bovendien. Niet alleen kleine fracties steunen soms zwaar op de commissieleden, ook de grotere fracties maken dankbaar gebruik van deze extra krachten van wie elke fractie in de raad er twee mag aanstellen. Zij zorgen dat de gemeenteraadsliden goed beslagen ten ijs komen en dat wordt geholpen om goede besluiten te kunnen nemen hier in de raad. Ik wil u allemaal heel hartelijk danken voor het vele werk dat is verricht en voor alles daaromheen. We hebben voor u allemaal een cadeau, maar eerst wil ik u graag met de griffier ook graag een boeket bloemen uitreiken en bedanken. Het cadeau geven we daarna, omdat u al uw handen vol hebt, zo meteen. Dat cadeau, daar zeg ik u vast maar even iets over, dat krijgen ook alle raadsleden. Ik zal daar meteen iets over zeggen. We hebben in Dordrecht onze eigen wijnboer, de Bilderhof, misschien wel bekend bij sommige van u. Daar zijn we best wel een beetje trots op. We hebben voor u allen een cadeau bedacht, een fles rode en een fles witte echt Dordtse wijn met twee gegrafeerde glazen als

aandenken aan deze raadsperiode. Dus dat is echt het afscheidscadeau voor de raads- en commissieleden voor deze periode. Dus ik zou willen vragen aan de commissieleden om even naar voren te komen zodat ik hen de bloemen kan overhandigen en dan maken we ook even een foto en dan zou ik ook graag willen dat u daar allemaal een hartelijk applaus voor geeft, als zij hier naar voren komen. Dames en heren, mag ik nog even een heel groot applaus voor alle commissieleden?

8. Afscheid vertrekkende raadsleden

De voorzitter: Dan ga ik over tot de leden van de raad. Allereerst heeft u, althans de meesten van u, een brief aangetroffen op uw plek en dat is een brief van uzelf aan uzelf. We hebben daar bij uw introductie in 2018 aan u gevraagd, u was dat misschien vergeten, ik eerlijk gezegd ook, maar daarin heeft u aangegeven, wat zijn uw dromen, ideeën, wijze boodschappen of andere zaken die u wilt meegeven aan uzelf als raadslid en verwoordt dat in een brief aan uzelf. Die brief, die krijgt u nu, die ging vier jaar geleden in een kluis en die hebben we er vanochtend uitgehaald. Laat u verrassen door wat u aan uzelf geschreven hebt, zou ik zeggen. Niet nu, maar misschien als u later de tijd heeft om de brief te lezen. Dan hoop ik ook dat u kunt bevestigen dat uw voornemens zijn uitgekomen. Nou, we gaan het meemaken. Dames en heren, omdat ik van plan ben ... We hadden ze toch aan eind moeten uitdelen anders, die brieven. Mensen zijn nieuwsgierig. Omdat ik van plan ben om zo ongeveer, zeg ik daarbij, op alfabetische volgorde kort stil te staan bij de mensen van wie we vandaag afscheid nemen, kan ik mevrouw Van Benschop, voor nu, vooraan in het alfabet overslaan. Ik noem u toch even, u keert immers gewoon terug in de raad en dat is ook geen verrassing. Uiteraard dank ik ook u, en dat geldt voor alle raadsleden die terugkeren in de nieuwe raad, voor uw bijdrage aan de afgelopen raadsperiode. Maar u neemt, zoals gezegd, nog geen afscheid. Het cadeau, de wijn en de gegraveerde glazen, die liggen al voor uw neus. U zit daar, denk ik, ook een stuk steviger op uw plek dan na de vorige verkiezingen weer en dat gaan we ook nog verder terugzien hoe dat allemaal verloopt. Maar ik wil u toch even naar voren vragen, dat zal ik bij iedereen doen, om ook u een mooie bos te geven. Er zal vanmiddag veel geapplaudisseerd worden, want mevrouw Van Benschop krijgt natuurlijk ook een applaus. En wie wel afscheid neemt vandaag, dames en heren, dat is de tweede in het alfabet, dat is de heer De Boer. Blijf overigens rustig zitten, wanneer ik u toespreek, zou ik zeggen. Ik vraag u zo meteen even naar voren te komen zodat de griffier en ik u ook een mooie bos bloemen kunnen geven en ook nog een ander speciaal aandenken waar ik zo nog kort wat over zal zeggen. Maar ook u heeft de wijn en de glazen, dat geldt voor iedereen, op de plek. Mijnheer De Boer, de politiek, heeft u wel eens gezegd, zit bij u in de genen. Uw vader en ik meen uw opa waren ook al actief in de lokale politiek in Woerden en overigens heeft u de griffier ook wel eens toevertrouwd dat uw jongensdroom was om drummer te worden bij Kiss. Dat zeg ik om te voorkomen dat mensen zouden denken dat, wanneer u vroeger gevraagd zou worden, wat wilt u later worden, dat je dan zou hebben gezegd, ja, raadslid, dat is iets voor mij. Toch was u op latere leeftijd een enthousiaste deelnemer aan onze kennismakingscursus raadslid, iets voor mij? En u sloot zich aan bij Beter voor Dordt en kwam in 2018 voor deze partij in de gemeenteraad, met opgerolde mouwen. Zo ging u aan de slag als nieuweling in de raad. Helaas kwam het in 2021 tot een breuk met uw

partij, u werd lid van een nieuwe fractie en u was een van de raadsleden die samen het initiatief hebben genomen tot de oprichting van een nieuwe partij in Dordrecht op ons eiland. Dat had u allemaal niet kunnen voorzien, denk ik, toen u zo'n zeven jaar geleden besloot om actief te worden in de politiek. Toen gaf u aan zich te willen inzetten als raadslid voor een veilige, werkende, leefbare, gezonde en schone stad en dat ook vooral met elkaar te doen. Daar kunt u vermoedelijk nog steeds achter staan. Het is uw nieuwe partij gelukt ook om een zetel te bemachtigen in de raad en mogelijk blijft u zelf ook actief voor deze partij. Als raadslid neemt u nu afscheid en ik dank u daarom voor uw inzet voor de afgelopen periode, maar zoals ik net al zei, ik wil u, en dat geldt voor iedereen die vandaag echt vertrekt, dus niet de raadsleden die terugkeren, nog iets bijzonders aanbieden en dat is een aandenken dat wij hebben laten maken voor alle mensen die afscheid nemen van de raad. Of het nu nu is, na een periodewissel of tussentijds, vanaf nu krijgt ieder vertrekkend raadslid echt een mooi blijvend aandenken. Dordtenaren die zich hebben ingezet als raadslid horen bij hun afscheid een passend aandenken te ontvangen. Dat hebben de griffier en ik eigenlijk ook zo bedacht en het is immers een eervolle functie, maar ook een functie die heel veel tijd en inzet vraagt van degenen die die taak op zich nemen. Ik heb samen met uw griffier en ook met de plaatsvervangend voorzitter van de raad gezocht naar een passend geschenk met medewerking van het Dordrechts museum is een vraag uitgezet bij alle dorpse kunstenaars, kom met een ontwerp waarbij kunstvorm en ontwerp open was en ons stadhuis eigenlijk centraal staat. De keuze viel uiteindelijk na, uit mijn hoofd gezegd, negen inzendingen, op een foto-ets van Wim van Broekhoven die daarvoor een bekend beeld heeft gebruikt, namelijk de leeuw met de opengesperde bek, bewaker van het stadhuis, het hart van onze democratie, gecombineerd met een dichtregel van Jan Eikelboom. U moet het zo maar even bewonderen. Ieder exemplaar is, ja, laat het maar even zien, ieder exemplaar is handgemaakt en gepersonifieerd. Vandaag bent u de eerste aan wie ik het mooie nieuwe afscheidsgeschenk mag overhandigen. We zijn trots op het mooie nieuwe cadeau en we hopen dat ook u er heel blij mee bent. Dat is dus voor alle raadsleden die weg gaan. Ik wil de heer De Boer graag naar voren vragen zodat ik het hem kan overhandigen. En ook voor de heer De Boer mag geapplaudisseerd worden. Het wordt steeds emotioneler, het afscheid. Dames en heren, wie nog niet vertrekt dat is de heer Boersma. U kwam in de raad na de toetreding van de heer Van der Linden tot het college en dat was eind mei 2018. U bent daar inmiddels een vaste en ook degelijke waarde, met name ook waar het sociale zaken betreft. Gedegen, zoals gezegd, ook een verbinder, maar ik hoef u gelukkig nog niet afscheid en vaarwel te zeggen, dus ik houd het bij een kort woord van dank en ik wil u ook vragen om naar voren te komen zodat ik u de bloemen kan geven. Dan kom ik bij de heer Bosman en die vertrekt wel als lid van de raad, het jongste lid van de raad, zeg ik dan maar even. Niet zozeer jongste in leeftijd, maar wel in de duur dat u in de raad hebt gezeten, want u bent pas toegetreden na het vertrek van mevrouw Klein Hendriks. Zij nam om persoonlijke redenen afscheid eind 2021, tot die tijd was u overigens al actief als gewaardeerd commissielid. Dat wil zeggen, u deed al volop mee in de voorbereiding van de raadsverkiezingen, maar sinds eind 2021 kreeg u echt hier uw zetel in de raad. U hield ook nog in een van de laatste raadsvergaderingen uw maidenspeech. U maakte zich de afgelopen periode onder meer sterk voor een menswaardige en ruimhartige hulpverlening voor de mensen die dat nodig hebben. Een van uw leidende principes is,

behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Dat is ook een inspiratie voor velen. Dank ook aan u en ik wil u vragen naar voren te komen zodat ik u de geschenken kan overhandigen. Hij is er nog niet, he? Hij komt wel, toch? Dan wacht ik nog even. Nee, ik zou de heer Bosuguy nu gaan toespreken, maar daar wacht ik nog even mee. Dan degene die ik niet hoeft te spreken, dat is de heer Burakçin. Maar dat doe ik toch even kort zoals bij alle anderen, want u blijft gewoon nog lid van onze gemeenteraad, net als de heer Boersma bent u ook vooral actief in het sociale domein en u maakt zich ook sterk voor gerichte aanpak tegen discriminatie en dat werk wat u heeft verricht, daar gaat u gewoon mee door. Althans, daar ga ik vanuit. Maar er zijn vandaag voor u wel bloemen en ook het cadeau en ik wil graag de rest van de raad vragen om een applaus voor al uw inzet van de afgelopen vier jaar. De volgende in het alfabet van wie we wel afscheid nemen, dat is de heer Chapel. Mijnheer Chapel, u kwam in september 2020 in de raad na het vertrek van mevrouw Weerts. Zij verhuisde naar België, dan houdt het op met de raad van Dordrecht, zo werkt het nu eenmaal. U draaide toen overigens al een tijdje mee als commissielid voor het CDA en op 12 maart 2019 werd u als commissielid beëdigd. En anderhalf jaar later dus als lid van deze raad. U heeft zich onder meer ingezet voor het verduurzamen van woningen voor mensen die daarbij wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken en daarnaast liggende onderwerpen sporten ondernemen u nauw aan het hart. Ook voor u breekt een nieuwe periode aan. U bent ontlast van uw taak als raadslid, ik dank u heel hartelijk voor de inzet die u eerst als commissielid en vervolgens ook als lid van de raad hebt gepleegd. Het werd u overigens niet altijd makkelijk gemaakt tijdens die raadsvergaderingen, daar bleek u namelijk precies onder een flikkerende lamp te zitten en dat leverde af en toe wat luchtige opmerkingen op richting de griffier, maar de echte opluchting kwam toen het probleem definitief werd opgelost. Ja, dames en heren, ook dit soort ongemakken kan de gemoederen nog wel eens bezighouden tijdens de vergadering. Het is soms een lange zit, maar u heeft zich daar mensmoedig doorheen geslagen. Ik wil u heel graag naar voren vragen met een groot applaus om u de ets en de bloemen te mogen overhandigen. Ik vervolg met de heer Van der Graaf van wie wij ook vandaag afscheid nemen als lid van onze Raad. Mijnheer Van der Graaf, wij hebben u alle leren kennen als een zeer aimabele collega. U komt uit een schippersgezin. Ook deel van de Dordtse identiteit, als ik het zo kan duiden. U hoeft niet ver te zoeken in de beleidsstukken van het college om termen tegen te komen als koers houden en scherp aan de wind varen, alle zeilen bijzetten et cetera. U bent, en dat ligt denk ik ook in uw aard iemand die de verbinding graag zoekt met inwoners, maar ook hier in de raad. Want om tot gezamenlijk gedragen besluiten te komen, is die verbinding heel belangrijk. Tegelijkertijd bent u misschien ook wel een beetje een atypische politicus. Wie of wat we ons daar dan ook maar bij voorstellen. Ik zie mensen rondkijken, misschien zitten er een aantal in de zaal, maar dat maakt onze Raad nu juist zo rijk, dat wij een divers gezelschap hebben met diverse personen en u maakte ook deel uit van een fractie en die fractie die viel uiteen. Maar u ging met nieuwe energie verder in een nieuw gevormde fractie, maar u had niet de ambitie om zelf nog terug te keren als raadslid. Dus ook voor u is nu het afscheid dichtbij. Ik wil u heel hartelijk danken. Ik zeg vaarwel tegen u. Het klinkt misschien wat definitief, dus ik houd het graag bij graag tot ziens in ons mooie Dordrecht. Wij bieden u ook graag de bloemen en de ets aan. Nou, ik sprak al even over een nieuwe fractie in de raad maar vanuit deze fractie is het initiatief gekomen voor de

oprichting van de nieuwe partij in Dordrecht met de naam Op Ons Eiland. De eerste man van deze partij is de heer Gündogdu van wie wij geen afscheid hoeven te nemen. Dus in dat opzicht wordt onze Raad dan weer verrijkt met een nieuwe partij. Met een bekend gezicht, ik zei het gisteravond al even, want u maakt al sinds 2010 onderdeel uit van onze Raad. Geen afscheid dus, maar wel een groot woord van dank ook aan u en ik wil u ook vragen om even naar voren te komen. Dan richt ik me tot mevrouw Van der Ham. Ook u behoorde tot een van de 28 nieuwe raadsleden die in 2018 vol goede moed en goede zin het bestuur van onze stad kwamen versterken. U onderscheidde zich al snel door uw expertise en de krachtige wijze waarop u in debat kon gaan op onderwerpen als veiligheid op straat, jeugdzorg en andere grote, moeilijke dossiers stond u uw vrouwtje. Ik weet niet of dat een staande uitdrukking is, maar de Van Dale mag me citeren. U liet zich eenvoudigweg niet uit het veld slaan en er waren lastige vergaderingen bij. Ik herinner me het debat over FC Dordrecht, over Kromhout en zo nog een aantal zaken meer. U wist zich bovendien te onderscheiden als voorzitter bij commissievergaderingen en dat is een métier dat u ook snel onder de knie kreeg. Uw credo, heb ik genomen, luidt, een dag niet geleerd is een dag niet geleefd. U was een snelle leerling en werd eerder als een ervaren voorzitter en raadslid gezien dan een nieuw raadslid. Inmiddels bent u een meer dan ervaren raadslid. Maar helaas, u keert niet terug in onze Raad en misschien in de toekomst, dat is natuurlijk helemaal aan u, zien we u nog eens terug. Ik wil u heel hartelijk danken voor uw inzet en de inbreng die u voor de raad van Dordrecht hebt gepleegd, namens alle inwoners van onze stad en ik wil u vragen om naar voren te komen zodat ik u de geschenken kan overhandigen. Graag een applaus. Ja, ik zie. De heer Bosuguy, u bent er inmiddels. Ik had u niet vergeten, hoor. Welkom. Ook u kwam in 2018 nieuw in onze Raad, maar u was geen onbekende van de raad want u was ook al eens commissielid. Geboren op het eiland met Turkse roots. Wij kennen u als iemand die zich altijd wil inzetten voor de maatschappij en voor de medemens. U voelde zich thuis bij D66 en werd in 2018 met voorkeursstemmen in de raad gekozen en u heeft zich op diverse onderwerpen willen inzetten. Helaas raakte deze raadsperiode voor u en ook voor uw partij overschaduwd door onenigheid binnen de fractie, waarbij uw partij ernstig verdeeld is geraakt. Ik hoop dat de periode die voor ons ligt, waarin u het raadslidmaatschap definitief kunt loslaten, dat die u ook weer nieuwe energie kan geven, waarmee u uw werk voor de Dordtse samenleving kunt voortzetten. Ik wil u heel hartelijk danken voor al uw inzet voor de Dordtse raad en voor de stad en ik wil u alle goeds toewensen voor de toekomst. Komt u naar voren, alstublieft. Dames en heren, dan heb ik nog geen woord van afscheid voor de heer Den Heijer. Begonnen als letterlijk jongste raadslid, maar vooralsnog in de race voor de titel oude rot. U bent afgelopen periode vader geworden, daar kunnen we met elkaar de hand schudden en de trap in uw huis is geschilderd. De discussie die u daarover voerde met uw partner, die hebben wij allemaal meegekregen tijdens die onvergetelijke digitale raadsvergadering. Met u kan ik ongetwijfeld nog gezellig heel veel andere anekdotes ophalen, maar u blijft nog in ons midden en u zult zich nog ook een periode, minimaal een periode, blijven inzetten voor een stad die bruist van activiteiten en evenementen, want daar staat u voor. Als dank voor deze periode wil ik u graag ook een mooie bos bloemen overhandigen. Komt u naar voren, alstublieft. Dan ga ik over naar de heer Helweg. U kwam in 2018 ook als nieuweling in onze gemeenteraad na een goede uitslag van de PVV en u heeft zeker namens de PVV ook een aantal keer het woord gevoerd. Wel altijd kort en bondig, zeg ik

daarbij. Maar de eerlijkheid gebiedt me ook te zeggen dat we heel graag meer van u hadden gezien, zeker de laatste periode. Wel was u, en bent u nog steeds kandidaat voor de PVV en heeft u zich ook voor de partij ingezet, zichtbaar ingezet. U zult zich ook, denk ik, op de achtergrond blijven inzetten voor uw partij en voor onze stad en ik hoop dat het u goed gaat. Via de griffier heb ik speciaal begrepen dat u ook speciaal graag de heer Clark Beemer maar wil bedanken voor zijn inzet. Bij deze, Clark, bedankt namens Rob Helweg. Maar iedereen is natuurlijk gek op Clark, dus dat geldt denk ik voor iedereen. Als u naar voren wilt komen, dan kan ik u de bloemen overhandigen en ook de ets. Graag een applaus. Dames en heren, dan kom ik bij mevrouw Jager. Ja, altijd trouw aan mijn linkerhand vanaf hier gezien. U begon in 2018 uw tweede termijn in de gemeenteraad als fractievoorzitter van de SP, maar de haperende samenwerking binnen de fractie leidde al in 2018 tot een breuk en sindsdien kennen wij u vooral van fractie Jager. Het was geen leuke start, maar u bleef toch ook altijd de mevrouw Jager die we kennen. Samenwerkend, verbindend en als eenvrouwsfractie werd u gedwongen om scherpe keuzes te maken, maar u was wel altijd kraakhelder. U zei het ook als u zich ergens niet in had kunnen verdiepen of ergens geen mening over had en dat is binnen onze Raad soms af en toe ook best een verfrissend geluid. Samen met anderen wist u toch altijd ook weer uw standpunten waar u wel een uitgesproken mening over hebt, kracht bij te zetten. Daarnaast heeft u zich ook opgeworpen als commissievoorzitter en dat deed u met verve. Soms tobde u een beetje met uw gezondheid, maar gelukkig gaat het nu redelijk goed met u. U wilde ook een stem zijn voor de mensen die zich soms niet gehoord voelen in de politiek en u wist dat ook waar te maken. Uw eenvrouwsfractie fuseerde begin dit jaar met Beter voor Dordt, en ik moet er haast wel vanuit gaan, hoewel u geen zitting meer neemt in de gemeenteraad, dat u zich met deze partij zult blijven inzetten om uw politieke doelen te bereiken. Ik spreek dus maar even van een voorlopig afscheid, zeg ik tegen u. We komen elkaar vast nog tegen. Heel hartelijk dank voor al uw inzet voor onze gemeenteraad en graag een groot applaus voor mevrouw Jager. Ja, en dan de heer Van der Klaauw, die is vandaag helaas afwezig, maar hij kijkt zeker met ons mee. De heer Van der Klaauw spreek ik dan ook gewoon nu toe. Mijnheer Van der Klaauw gaat ook de raad verlaten. Een enthousiast raadslid met een brede belangstelling voor tal van vraagstukken binnen onze gemeente en toch zat het hem niet allemaal mee. Hij kon zijn draai binnen Beter voor Dordt niet goed vinden, splitste af en vond een nieuwe plek bij de fractie van Gewoon Dordt. Helaas kwam hij na een interne botsing toch weer alleen te staan en zo ontstond eind vorig jaar de fractie Van der Klaauw. Daarmee had de raad tijdelijk veertien fracties. Het was al een unicum in onze geschiedenis, maar nu weten we dat we de komende periode ook veertien fracties zullen hebben. Het zal ongetwijfeld niet zijn plan zijn geweest en het duurde ook wel weer even voordat de heer Van der Klaauw zich hervond, maar ik ben in ieder geval blij dat hij er de laatste raad weer gewoon bij was. Ja, ik had het al even over zijn enthousiasme waarmee hij zijn raadsperiode begon en dat uitte zich ook vaak in een plezierige stemming wanneer hij binnenkwam. Daar stond hij dan met de griffier hele passages uit de tv-serie Toen was geluk nog heel gewoon te doen in zijn rol als Jaap. Japio. Onze griffier begint denk ik alweer te glimlachen. Ik moest in ieder geval van haar vragen wanneer de bontjas nu weer eens komt. Maar ja, dat zullen we nu nog niet weten, want hij is er niet. Hij weet voor een goede sfeer te zorgen, dat is duidelijk, en ook dat is een talent. Ik heb ook voor hem, en dat krijgt hij natuurlijk ook van ons, de bloemen en de

ets, en graag een applaus voor de heer Van der Klaauw. Dan kom ik bij mevrouw Koene en tegen mevrouw Koene kan ik zeggen, u blijft met al uw ervaring en niet aflatende inzet, dus nemen we nog geen afscheid van u en we blijven elkaar tegenkomen en daar ben ik blij om, want u hoort er gewoon helemaal bij en we zouden ook uw heldere taal niet willen missen. Mocht u ooit vertrekken, dan heb ik beslist veel mooie woorden voor mijn afscheidsspeech voor u, maar u vertrekt niet en ik volsta dus met u te bedanken voor deze periode, met bloemen en het cadeau wat op uw tafel ligt. Dan ben ik ook al zo verheugd met het feit dat we vandaag geen afscheid nemen van mevrouw Kruger. Toch jarenlang een vaste waarde in onze raad en het boegbeeld van GroenLinks. Ik denk dat het een heel aantal raadsleden van diverse pluimage het als een plezier hebben ervaren om samen met de barricade op te gaan en daarmee gaat u ook gewoon lekker door. De ets voor uw stoppen, die stoppen we gewoon weer in de kluis en voor u vandaag bloemen en natuurlijk het cadeau wat voor u ligt en ik wil graag een groot applaus voor mevrouw Kruger. Mevrouw Kruger heeft aangegeven, ondanks dat ze gewoon doorgaat, ik had het ook eigenlijk niet anders verwacht, dat ze toch graag wat wilde zeggen. Dus geef graag even het podium aan mevrouw Kruger. Gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Nou, even een onderbreking, een intermezzo. Ik had me nog even niet voorbereid, ik dacht dat dat aan het einde moest. Als fractie GroenLinks willen we toch altijd ook mensen die vertrekken apart bedanken. Sowieso niet in de persoon des aanzien, iedereen die weggaat, gaan we missen, ga ik missen. Ik dacht dat ik ook mezelf moest gaan missen, gelukkig is dat niet zo, kan ik hier lekker dadelijk weer aan tafel zitten. Iedereen verwacht natuurlijk van mij dat ik vooral de vrouwen en de dames in het zonnetje zet, maar nee, ik ga toch even drie mannen bedanken, want dat zijn toch wel drie heel bijzondere mannen geweest de afgelopen periode. Om hun duidelijke, heldere en vooral kritische bijdragen. Dan denk ik aan Cor, Cor van Verk. Je bent al helemaal veranderd, Cor, je gaat een nieuwe periode tegemoet. Dan moeten we vooral natuurlijk de afgelopen periode denken aan vooral de jaren dat we achter het beeldscherm zaten met die prachtige kleurrijke achtergronden van jou, maar ook in de raadzaal dat je altijd wel kritisch, scherp en de vinger op de zere plek wist te stellen. Dus voor jou hebben we een afscheidscadeautje. Ik ga tegenwoordig altijd maar een boekhandel in, de boekhandel met de b, want als je daar bent en je zegt, joh, ik heb voor die persoon iets nodig, iets leuks, dan weten ze het altijd te treffen. Cor, je gaat naar Frankrijk, je houdt van koken, dus dit boek helpt je om daar je te vestigen en mooie menu's te bedenken voor iedereen die bij jou op visite komt. Want ik ga natuurlijk een keertje langskomen, dat begrijp je. Ja, en dan hebben we naast Cor ook Joost. Joost, altijd correct, scherp, kritisch, grappenmakend, die vooral jij leuk vindt. Dat is zo leuk aan het raadswerk hier in de zaal, want we zitten natuurlijk met elkaar zijn we aan het debatteren, maar tegenwoordig met die mobiels kan je ook lekker appen met elkaar en dan had Joost weer eens een grap gemaakt en dan appte ik van, wat bedoel je ofzo, of, hartstikke leuk, Joost, maar leg eens uit. Joost, voor jou hebben we ook een mooi cadeau, het is ook een boek. Het is een boek waar een stuk geschiedenis in staat, het gaat vooral over taal. Het schijnt, volgens de boekhandel met de b, dat dit een uitstekend boek voor jou moet zijn. Ik hoor net dat we een nieuwe club hebben van de onbegrepen grappenmakers en ik word lid. Als laatste Paul. Naast raadslid altijd een bijzondere steun voor iedereen in de raadzaal, en dan moet ik ook vooral denken aan de

periode 2010, geloof ik, dat we begonnen met de verenigde oppositiepartijen, was jij ook degene die die groep toen echt ondersteunde en bracht naar een bepaald niveau. Ja, dat was gewoon hartstikke leuk. De afgelopen periode begon je heel anders. Je mocht eerst niet meedoen en uiteindelijk toch weer wel en dan wist jij over je eigen schaduw heen te stappen om hier gewoon toch raadslid te zijn, deel te nemen en af te sluiten deze periode met de motie Tiebosch die we echt te allen tijde nog ons zullen herinneren. Paul, ook voor jou een heel mooi boek, dat zijn de memoires van Jan Eijkelboom. Ik hoop dat je ze nog niet hebt. Oh, gelukkig, want anders kan je het ruilen. Ja, dit was het.

De voorzitter: Dank, mevrouw Kruger. Hartstikke leuk, zo'n intermezzo. Daar zullen we er vandaag nog een paar van hebben. Ik ben ook blij, we nemen dus geen afscheid van mevrouw Kruger, ben ik blij om. Ik ben ook blij dat we geen afscheid nemen van een andere vaste kracht in ons midden en dat is de heer Van der Kruijff. Ik mag wel zeggen, een van onze meest ervaren raadsleden, gezaghebbend, verbindend, kritisch als het moet en altijd oplossingsgericht. We zijn nu heel dankbaar voor deze periode en voor u ook bloemen. Dus ik wil graag een applaus voor u. Dan kom ik bij de heer Kwaak. U trad drie jaar geleden toe tot de gemeenteraad en dat was na het vertrek van mevrouw Bauer die om persoonlijke redenen stopte als raadslid. U bent bij velen welbekend als eigenaar van de dameskapsalon Peter op de Brouwersdijk en met die kapsalon staat u zagezegd midden in de Dordtse samenleving. Uw motto voor Dordrecht luidt, je moet kunnen zijn wie je bent en je overal thuis kunnen voelen. Als kapper kunt u ongetwijfeld goed luisteren en luisteren is misschien wel een onderschatte kernkwaliteit voor een politicus. Maar we kennen u niet alleen als luisteraar, ook als een doener, bijvoorbeeld bij de Oranjevereniging. U was in de politiek met name actief op sociale thema's en dat past ook bij u. U bent een mensenmens, zagezegd. En al nemen we vandaag afscheid, ik wil helemaal niet uitsluiten dat wij u op enig moment weer eens terugzien in onze politieke arena. Dus dank voor nu en het beste voor de toekomst. Graag een applaus voor de heer Kwaak. Mijnheer Merx heeft nog net niet zo'n ding over zijn hoofd met zo'n touwtje. Even kijken, dan gaan we naar de volgende in het alfabet en dat is de heer Van Leeuwen. U kwam in 2018 nieuw in de raad en sindsdien zijn we u toch ook gaan rekenen tot een van de vaste waarden in onze gemeenteraad. Het is daarom ook prettig dat u blijft. Weliswaar met een kleinere fractie, maar uiteindelijk telt ieder raadslid mee. Op dit moment wil ik volstaan met u hartelijk danken voor wat u deze periode heeft gedaan en veel succes te wensen in de volgende periode. Komt u naar voren, alstublieft. Ja, en dan richt ik mij tot de heer De Lijster die momenteel ook verhinderd is, maar ik wil hem toch niet vergeten in mijn afscheidswoord en hopelijk kijkt hij mee of terug. De eer die mijnheer Den Heijer, van wie wij zojuist geen afscheid hebben genomen, in 2018 ten deel viel, namelijk om te worden verwelkomd als jongste lid van de gemeenteraad, die werd overtroffen door de kandidatuur eigenlijk van jongste raadslid ooit binnen de Dordtse gemeenteraad en dat was de heer De Lijster, die was 22 jaar. Een nationaal record is het niet, maar wel voor de Dordtse raad en in feite is het ook van ondergeschikt belang, al is het wel prettig dat de raad ook een veelzijdige samenstelling kent, ook qua leeftijden. Mijnheer De Lijster kwam na het vertrek van de heer De Buck, eind 2019, in de raad en hij realiseerde zich dat het raadswerk veel van hem zou vragen, maar er was genoeg waar hij zich voor in wilde zetten, zoals het aantrekkelijker

maken van Dordrecht voor jongeren. Hij kreeg wel wat te kampen met zijn gezondheid waardoor hij zich niet vol kon inzetten, maar zijn gedrevenheid bleef wel. Hij gaat een periode tegemoet buiten de raad, maar hij blijft betrokken, zoveel is zeker en we wensen hem heel veel geluk in de toekomst. We hebben begrepen dat hij ook nog gaat trouwen, dus er wacht hem zeker een plezierige tijd. We hopen nog veel van hem te horen en danken hem heel hartelijk voor zijn inzet. Ja, ook hij kreeg natuurlijk de bloemen en de ets bezorgd. Dat geldt ook voor de heer De Looze, die is vandaag ook afwezig, die is helaas ziek, maar hij kijkt ook thuis mee, dus ook hem zal ik gewoon toespreken. Inmiddels een vertrouwd gezicht in onze gemeenteraad. Vorige periode was hij al commissielid, maar de hele periode dus nu ook als raadslid actief geweest. Hij hield zich bezig met gemeentefinanciën, veiligheid, leefbaarheid, maar liet zich ook kennen als liefhebber van natuur en andere zaken die hem na aan het hart staan. Hij maakte soms een beetje een verstrooide indruk, het was vaak spannend of hij op tijd zou komen, maar hij nam zijn rol en had ook dikwijls een heel goede inbreng in de debatten. Hij was bovendien voorzitter van de auditcommissie waar hij veel voorbereidend werk heeft gedaan voor wat er vervolgens de raad ook weer ten goede komt. Hij had daarin zijn eigen stijl en werd daar bijzonder gewaardeerd. Ook daarom is het jammer dat we afscheid van hem nemen. Hij vertrekt voor nu, maar misschien zien we hem in de toekomst nog wel weer eens terug. Misschien breng ik hem op een idee, in dat geval graag tot ziens. Voor vandaag heel veel dank en alle goeds aan u namens de hele gemeenteraad. Graag een applaus. Ik heb begrepen dat de heer Boersma namens hem een woordje tot ons zal richten. Het woord is aan de heer Boersma.

De heer Boersma: Ja, voorzitter, dank u. De heer De Looze inschattende, zit hij in de tuin mee te kijken, denk ik, gezien het mooie weer. We weten allemaal nog de digitale vergadering dat hij in de tuin lekker meedeed en op een gegeven moment naar binnen ging omdat, ik weet niet, de vogeltjes te hard floten. Zoiets was het. Ja, helaas moet ik dan het woord doen namens de heer De Looze, maar dat is kort en kernachtig zoals u van hem gewend bent, dus ik zal dat netjes proberen voor te dragen. Voorzitter, beste raadsleden, commissieleden, aanwezigen. Vandaag sluit ik mijn achtjarige raads- en commissieperiode af. Precies in deze tijd voor het eerst positief getest op corona. Het komt nooit gelegen, maar gelukkig wil Jan Willem, dat ben ik dus, jullie kort namens mij bedanken. Vertrekken uit de raad gaat me aan het hart. De keuze om te stoppen was niet makkelijk, maar het raadswerk was voor mij niet langer te combineren met werk en opgroeiende kinderen. Ik kijk terug op een bijzondere onvergetelijke periode. Het eerste jaar begon onder andere met stevige discussies met Martijn Groeneweg over de opvang van vluchtelingen. In 2014 ontstond een mooie samenwerking met Kitty Kruger van GroenLinks op het gebied van het vuurwerkverbod. Volgens burgemeester Brok was dat onmogelijk te handhaven. Uiteindelijk was het een succes en is het uitgebreid door burgemeester Kolff. De boeiende discussies met '...' over de zondagsrust zal ik ook niet snel vergeten. Nou heeft hij ook een aantal korte dankwoorden. Heel veel dank aan de griffie, ik was vaak te laat door het werk, werd al gememoreerd net door burgemeester. Bedankt voor de flexibiliteit daarin. Dank ook aan de afdeling planning en controle met de stadscontrole André Besseling. Zij verstaan de kunst om moeilijke en technische informatie te vertalen op een manier die voor iedereen te begrijpen is. Dank aan alle collega's in de raad, het college en onze fractie ChristenUnie/SGP. Ik heb het als een

mooie en een diverse raad ervaren en ik ga ze zeker ook missen. Het ga jullie goed, ik wens jullie veel wijsheid toe in het werk en altijd welkom om eens langs te komen, daar heb ik nu alle tijd voor. Daar staat in mijn tekst dan een grote smiley achter. Met hartelijke groet, Arjan de Looze.

De voorzitter: Mooi, dank voor het voordragen van de tekst van de heer De Looze. Dan kom ik bij iemand van wie we ook weer geen afscheid nemen, die terugkeert in een nieuwe raad, en dat is de heer Merx. Het is allemaal al erg genoeg, dus fijn dat u blijft. We waarderen u om uw senioriteit, maar ook om de humor en uw aandacht voor de menselijke factor in de politiek. Ik dank u ook, net zoals alle anderen, maar u bent nog niet weg en ik wil u graag vragen naar voren te komen voor een bos bloemen. Ja, het is een blijven en gaan vandaag en de raad is weer behoorlijk opgeschud. Als ik het woord opschudden in de mond neem, dan kom ik natuurlijk vanzelf bij de heer Van der Net. Mijnheer Van der Net, ook u vertrekt als lid van de raad, u loopt al een tijdje mee. Eerst in 2010 als commissielid en daarvoor was u overigens ook al actief voor uw partij, de VVD. In 2012 kwam u voor het eerst in de raad. Dat beviel u goed, want bij de volgende verkiezingen gaf u aan graag weer een plaats als rechts buiten in te nemen. Dat lukte toen niet meteen, maar in 2017 kon u invallen voor mevrouw Koene die wegens ziekte voor een periode toen terugtrad. U staat bekend als iemand die het debat niet schuwt. Dat geldt evenzeer in de raad als buiten de raad. Uw soms gepeperde meningen mochten wat u betreft gehoord worden en u kreeg zelfs landelijke bekendheid door mee te doen aan het debatprogramma het Lagerhuis van BNN VARA, waar u graag voor het tegengeluid zorgde. Maar u begreep ook dat het raadswerk niet alleen maar bestaat uit debatteren. U kon zich terdege ook constructief opstellen als dat nodig was en u was, om maar eens een voorbeeld te noemen, ook een van de mensen die met een eigen initiatiefvoorstel kwam voor een vergunningplicht voor verdachte bedrijven. Eigenlijk was u dan ook een voorbeeldig raadslid. Maar, en dat wisten ook uw collega's, u was dan ook weer makkelijk uit de tent te lokken als het debat weer aanging. Ik heb u als lid van de gemeenteraad ook nog wel eens aangesproken op soms wat ruw taalgebruik op sociale media, omdat ik als burgemeester hoop dat we elkaar op een respectvolle wijze blijven bejegenen. Maar u vatte dat vervolgens ook altijd weer sportief op. Goed om dingen te bespreken, blijf dat doen. Pas soms een beetje op voor polarisatie, zou ik willen zeggen. Maar ik heb u zeer gewaardeerd als raadslid hier in de gemeenteraad van Dordt en dat geldt denk ik voor ons allemaal. Graag een applaus voor de heer Van der Net. Het woord is aan de heer Van der Net. U weet toch wel hoe dat ding werkt, na al die jaren?

De heer Van der Net: Nou, blijkbaar niet. Ik ben jurist, dus ik heb geen verstand van techniek, voorzitter. Ik dacht van, als er een podium te krijgen is, dan pak ik hem ook, voorzitter. Ik wil toch ook wel even benadrukken dat wij hier met ze allen toch eigenlijk wel een goed resultaat hebben weggezet in een heel rare periode. Dat is al door de voorzitter benoemd, maar ik wil dat ook nog wel even vanuit de raad ook nog een keer benadrukken. En eigenlijk alle lof voor ons allen, maar ook voor de burgemeester, maar zeker voor de griffie die toch allerlei kunstgrepen heeft moeten uitvoeren om in ieder geval het democratisch proces gewoon zijn weg te laten volgen. Dus wat dat betreft wil ik in ieder geval even die complimenten overbrengen. Een applaus voor ons allemaal

eventjes. Ik vond ook dat samenwerking, en ik heb wel wat andere periodes meegemaakt ook deze periode, best wel goed was. Dan kijk ik ook naar mijn vrienden en vriendinnen van GroenLinks, dat als er inderdaad goede ideeën zijn, wij die dan van harte steunen. Maar daar komt altijd wel weer de vraag natuurlijk van, wat kost het? Maar goed, ik hoop dat anderen die vragen ook gaan stellen. Ik wil toch ook wel even ingaan op de uitslag van de verkiezingen. Ik vind het nog steeds heel verontrustend dat meer dan de helft van de Dordtse bevolking die kon kiezen, niet is op komen dagen. Er wordt wel gezegd, dat ligt aan de politiek. Nou, dat vind ik van niet. Ik vind dat dat van beide kanten moet komen. Zowel de bevolking moet duidelijk zijn welke rechten ze hebben en waar ze gebruik van kunnen maken, en wij moeten altijd in de spiegel blijven kijken van waarom komen zo weinig mensen dan toch uiteindelijk stemmen. Ik kijk toch even toch naar mevrouw Kruger, want ik heb natuurlijk de cijfers even gekeken, maar weet u van hoeveel procent van de vrouwen zijn gaan stemmen in heel Nederland? 44 procent. 57 procent van de mannen zijn gaan stemmen. Ik kijk niet naar geslacht of genders, het maakt mij geen mallemoer uit, kwaliteit is kwaliteit. Wat dat betreft denk ik toch ook wel van nou, kom op, vrouwen, maak ook deel uit van het democratisch proces en doe mee, uiteindelijk. Ik vind dat toch ook wel even belangrijk om dat te benadrukken. Wat ik wel toch af en toe mis, en de voorzitter had het er ook al over, over het debat, een strijd van ideeën. Ik vind dat tegenwoordig dat dat ook binnen mijn eigen partij gewoon te weinig is. Als iedereen uiteindelijk naar het midden opschuift, valt er ook helemaal niks meer te kiezen uiteindelijk. Misschien kan dat ook wel de oorzaak zijn dat mensen dus niet gaan stemmen. Ik wil dat toch ook wel meegeven, dat een bepaalde leegheid die dan ontstaat, dat je daar voor moeten waken. Het gaat om ideeën en standpunten, en dan moeten jullie, en dat moet dadelijk de nieuwe raad hier ook gaan verkondigen, om even ook in de spiegel te kijken, zeggen dat dit een gaaf land is, vaasjes bitterballen en bier. Ja, dat is dan het imago van de VVD en ik vind dat dat ook uiteindelijk alleen maar een stukje leegheid is. Het gaat om ideeën en standpunten. Ik ben altijd wel de bewaker bevonden van het gemeenschapsgeld en dat vind ik toch altijd nog wel relevant. Deze raad was ook wel aardig sociaal toch altijd, want ik voelde me toch ook altijd wel alleen gelaten op het sociale gebied, omdat iedereen toch altijd wel weer wat extra geld over had voor wat arme mensen. Ik vind dat ook, dat heb ik ook al eens gezegd. Ik heb al gezegd van, het geld moet er zijn om uiteindelijk te zwakken in de samenleving dat te geven wat iedereen wil, maar pas wel op. Bijvoorbeeld de wegen in Dordrecht zijn heel slecht en als we daar niks aan doen en investeren, dan adviseer ik de nieuwe raad om heel veel bordjes 'slecht wegdek' te gaan aanschaffen en die te gaan bevestigen op alle punten die nog moeten worden behandeld. Voorzitter, ik sluit af. Ik heb een duidelijke mening, dat is lastig voor sommige mensen. Niet voor u, maar binnen mijn eigen partij wordt dat ook wel eens zo gezien. Ik ben wat dat betreft gewoon ook mezelf. Politiek is voor mij geen carrière, het is gewoon dat ik probeer de maatschappij vorm te geven vanuit mijn eigen gedachte en het duidelijke rechts liberale geluid. Dat moet worden gehoord en dat moet blijven worden gehoord hier in Dordrecht. Ik dank eenieder voor de prettige samenwerking en ik wens de nieuwe raad veel wijsheid en veel debatten op inhoud, voorzitter.

De voorzitter: Dank je wel, John. Nou, ook al bent u duidelijk geen raadslid meer, u kennende zal u vast niet nalaten om hier en daar uw mening te geven, denk ik zo. Het

was ons een genoegen om u in ons midden te hebben en nogmaals veel dank. Dan zou ik nu normaal gesproken naar mevrouw Nijhof gaan. Zij is niet aanwezig, maar ik had haar ook al wat later in de toespraak gepland. Degene die ik eigenlijk ook kan overslaan, maar ik vraag hem toch naar voren, dat is de heer Mulders, want die heeft zijn zetel in de raad gewoon netjes behouden. Dat is mooi en terecht, u kunt nog jaren mee. Dank voor al uw werk de afgelopen jaren en ik wil u graag de bloemen overhandigen. Graag een applaus voor de heer Mulders. Ja, normaal gesproken zou ik nu de heer Oostenrijk toespreken, maar ook die bewaar ik nog even voor straks. Ik zal u ook verklaren waarom. Dan richt ik mij eerst tot de heer Polat. Mijnheer Polat, u was in 2018 een verrassende nieuwkomer in onze gemeenteraad. Met voorkeurstemmen gekozen. Dat strekt u dan ook om het raadslidmaatschap op u te nemen. Dat zorgde voor spanningen, we weten het allemaal, en dat heeft de periode voor u echt niet makkelijk gemaakt. Een dubbele belasting voor u, want naast de aandacht voor uw partij ging het gemeenteraadswerk natuurlijk ook gewoon door. Wij kennen u als iemand die graag met energie en enige flair ook in het debat gaat. Maar hoewel u dus met goede moed het politieke werk oppakte, bleef uw partij verdeeld. Zodanig zelfs dat de helft van de fractie opstapte en u met twee nieuwe raadsleden opnieuw de verbinding moest zoeken. We hebben elkaar ook veel over gesproken de afgelopen jaren. En hoewel u zich tot het laatst heeft ingezet om toch met D66 mee te kunnen doen aan de verkiezingen, en dat is echt zeer prijzenswaardig, is dat tot uw grote spijt niet gelukt en eerlijk gezegd ook tot mijn spijt, want ik vind echt dat een partij die al 50 jaar in de raad zit, een partij als D66, eigenlijk gewoon thuishoort in de gemeenteraad van Dordrecht. Ik denk dat u inmiddels ook alweer vooruit kijkt naar andere en nieuwe dingen. Ik wil u heel hartelijk danken voor uw inzet voor onze raad en ik wil u ook graag de ets en de bloemen overhandigen. Graag een applaus voor de heer Polat.

De heer Polat: Dank, voorzitter, voor de heel fijne woorden. Nou, voorzitter, ik wil allereerst mijn fractie bedanken, Paul en Dirk en Osman voor de fijne samenwerking in de afgelopen periode. We hebben een heel moeilijke periode gehad, het waren bewogen vier jaren, maar we hebben het gewoon op een heel fijne manier kunnen afsluiten en daar ben ik ook heel blij om en daar ben ik ook heel dankbaar. Dus dank. Verder wil ik ook de raad bedanken voor de fijne samenwerking. Het ging niet altijd soepel, maar het heeft wel heel leuke momenten opgeleverd die ik mee ga nemen in mijn carrière in de toekomst. Dan wil ik wel een paar mensen of partijen expliciet benoemen, vooral VSP, Margret en Jack, dank voor de steun. Wanneer het gewoonweg heel erg moeilijk werd, hebben jullie ons ondersteund, jullie zijn met ons gaan lunchen of in ieder geval hebben jullie ons met advies voorzien. Dank. Ik wil ook PVV bedanken voor de fijne samenwerking. We hebben vanaf het begin afspraken gemaakt dat wij elkaar gaan respecteren, we gaan elkaar ondersteunen wanneer het kan en dat hebben jullie ook gedaan. Ik wil u ook vooral bedanken voor de ondersteuning van de motie anti discriminatiebeleid indertijd. Met jullie steun hebben we dat in ieder geval door de raad geaccepteerd kunnen krijgen. Dus wat dat betreft dank. Ik wil ook de VVD, vooral Rolin en John van der Net bedanken ook voor de fijne gesprekken. Ik heb dat persoonlijk als fijn ervaren. Verder wil ik natuurlijk de griffie en de burgemeester bedanken voor fijne gesprekken. Jullie waren altijd gereed om gewoonweg een luisterend oor aan ons te geven, dus wat dat betreft dank. Verder wil ik toch wel een paar dingen benoemen die

wij de afgelopen periode in gang hebben gezet. Bijvoorbeeld het anti discriminatiebeleid, om daar ... Een motie hebben we daarvoor ingediend. Die is door steun van verschillende partijen, PVV en GroenLinks, maar ook van de andere partijen is dat gewoon wel door de raad gekomen. Alleen de invulling is nog niet helemaal gereed. Dus ik kijk nu even naar Peter maak er werk van, dat moet gewoonweg wel in ieder geval deze periode een vorm krijgen. Verder wil ik '...' er is ook een andere motie die wij hebben ingediend naar een diverse gemeentelijke organisatie. Dat is ook nog steeds niet uitgewerkt, dus daar vraag ik ook aandacht voor. Verder wil ik Maarten bedanken voor alle discussies over innovaties. De '...' zijn er nog niet. Ik verwacht dat die '...' komende periode wel aan de raad gaat bieden. Dus wat dat betreft, daar gaan wij in ieder geval aan de zijlijn wel naar kijken. Wij vinden dat vooral in Dordrecht de gelijke kansen, dat is ook benoemd door de burgemeester richting '...', maar ik verwacht dat alle partijen in deze stad in de komende periode gelijke kansen voor iedereen in deze stad gaat realiseren. Dat is belangrijk voor een inclusieve een stad als de onze. Dus wat dat betreft, ik reken erop dat jullie dat ook gaan doen. Nog twee punten. Een punt is gewoonweg de energiearmoede die gewoonweg die mij aan mijn hart ligt. Ik vind het gewoon heel erg belangrijk dat de mensen geen moeite hebben in de komende periode om hun energie rekening niet te kunnen betalen, dat zij daardoor in de problemen komen. Dus ik vraag aan Maarten om daar gewoonweg een gereformeerd fonds voor op te stellen zodat de mensen hun huizen kunnen verduurzamen en ook in de toekomst geen problemen zullen krijgen. Als laatste, voorzitter, dat is ook mijn wens en van D66, dat er gewoonweg meer dan vijftig procent van de collegeleden uit vrouwen bestaat. Dat vinden we belangrijk, dat hebben we ook de afgelopen jaren gemist. Dat zou heel fijn zijn. Als laatste, we hebben gewoon, GroenLinks heeft dankzij ons twee extra zetels kunnen behalen, dat schept verantwoordelijkheid. VVD heeft een extra zetel kunnen behalen, dat schept ook verantwoordelijkheid. Dus ik verwacht van jullie dat jullie de komende periode ervoor zorgen dat het D66 geluid hier in de raad verder wordt geuit. Dank u wel.

De voorzitter: Een passievol betoog van de heer Polat, dank daarvoor. Ja, en dank wil ik vervolgens ook zeggen tegen de heer, waar is hij, de heer Portier. Waar bent u? Daar bent u. Zonder afscheid van u te nemen. U blijft in ons midden nadat u in deze periode terug in de raad kwam. U heeft al wat geëxperimenteerd met een eenmansfractie in deze periode, maar wel een fractie met een duidelijke stem. Vasthoudend bovendien en we zullen u gelukkig nog niet hoeven te missen. Komt u naar voren voor een mooie bos bloemen en een applaus. Ja, en dan kom ik bij mevrouw Rutten, met een n er achter, zeg ik meteen even voor de duidelijkheid. U kwam in 2018 als nieuwkomer in de raad na een goede uitslag voor uw partij, de PVV. Echter bij deze verkiezingen heeft de PVV het resultaat van 2018 niet kunnen herhalen en nemen we afscheid van u als raadslid. Of dat ook een afscheid zal zijn uit de gemeentepolitiek, dat zullen we nog wel zien. U heeft zich altijd met veel overtuiging achter uw partij geschaard en u wilt zich ongetwijfeld ook blijven inzetten voor de zaken waar u voor de politiek in bent gegaan. U was in deze periode vooral actief in de commissie sociale leefomgeving, maar ook was het af en toe aan u om namens de PVV het woord te voeren in de raad op tal van andere onderwerpen. Gezondheidsklachten maakten dat u soms wel eens wat gas moest terug nemen, maar u bleef uiteindelijk wel altijd doorgaan. We nemen afscheid van u in de raad, met dank uiteraard ook aan u, en ik wens u alle goeds voor de toekomst. Komt u

naar voren, alstublieft. Dan mijnheer Schalken. U keert natuurlijk terug in de raad, we nemen geen afscheid van u. U bent niet alleen de fractievoorzitter van Beter voor Dordt, maar ook was u, en dat blijft u ook, de nestor van de raad. Dat betekent, het langstzittende raadslid. Het houdt ook in dat u de eerste bent die mij vervangt als voorzitter van de gemeenteraad en ik wil u ook heel hartelijk danken voor alle keren dat u dat hebt moeten doen, bijvoorbeeld als ik zelf portefeuillehouder was. U bent, zagezegd een boegbeeld voor onze raad en gelukkig blijft u dat nog langer. Ik zeg u dank, maar we nemen geen afscheid. Een applaus voor de heer Schalken. Ja, dan de heer Soy, daar ga ik ook nog even aan voorbij. Daar kom ik straks nog even op terug. Dat geldt ook voor mevrouw Stevens. En mevrouw Stolk, die blijft. Ja, mooi, goed zo. Dank voor uw aandeel ook in de gemeenteraad de afgelopen vier jaar. We blijven u zien en horen en ik kan veel over u zeggen, maar dat doe ik eigenlijk pas als u ooit een keer echt helemaal weggaat. Een goede netwerker, iemand die goed kan inspringen op de actualiteit. We danken u ook als goede voorzitter en we zullen uw heldere taal de komende periode nog duidelijker horen, denk ik, dan de afgelopen periode. U bent dus ook, zoals gezegd daarvoor, voor die heldere taal, herkend door de kiezer en beloond. Ik wil u daar nogmaals mee feliciteren vanaf deze plek. Nou enfin, voor u geen afscheid van de raad, wel heel hartelijk dank voor al uw inzet de afgelopen periode. Mevrouw Stolk. Dan kom ik bij de heer Tabak. U bent in oktober vorig jaar toegetreden tot de raad en dat was na het vertrek van de heer Loekemeijer. Fijn dat u het raadslidmaatschap hebt willen oppakken. U was natuurlijk al commissielid en dat wil zeggen, dat was u bij de start van deze raadsperiode. Begin 2020 legde u uw functie neer, samen met een deel van uw partij, na die vertrouwensbreuk. Toch bleef u de koers van uw partij D66 volgen. Na een periode van bezinning was u eind vorig jaar toch bereid het raadslidmaatschap op u te nemen en daar ben ik ook erg blij mee. U heeft dat ook met verve gedaan. We gaan u missen, maar over vier jaar zijn er weer verkiezingen, zeg ik dan maar en wie weet wat die u en ons gaan brengen. Heel hartelijk dank nogmaals, een groot applaus voor u en u krijgt ook het mooie cadeau en de bloemen. Nou, ik zei het al, we gaan mijnheer Tabak missen. Maar over missen gesproken, mijnheer Tiebosch, u gaan we natuurlijk ook zeer missen. U bent op 28 januari 2020 opnieuw toegetreden tot de raad. Opnieuw, want u trad voor het eerst in 2009, toen ook in januari, toe tot de raad. U gold toen al als een ervaren en terzakekundige kracht, vanwege uw actieve rol als commissielid. Het was toen nog voor ECO-Dordt, de partij die niet veel later fuseerde met D66. Voor deze partij, D66, keerde u, na een kleine onderbreking, in 2011 terug in de raad en u zat ook een hele periode van 2014 tot '18 in de raad. Opnieuw een onderbreking, een roerige tijd voor D66, en toen kon de partij toch weer een beroep op u doen, ruim twee jaar geleden, en kreeg de raad ook een ervaren kracht weer erbij terug. Al met al heel wat jaren lid van onze raad en ook belangrijk werk door u verricht voor onze stad. We hebben u leren kennen als een gepassioneerd politicus. Geen geboren Dordtenaar, kan de beste overkomen, maar wel zeer betrokken bij het wel en wee van de stad en de inwoners. U stond op om verantwoordelijkheid te nemen voor de toekomst en een bijdrage te leveren aan het stadsbestuur, daarbij gezegend met een grote dossier- en mensenkennis. Breed geïnteresseerd, actief in de commissie sociale leefomgeving, maar ook in andere commissies. Ruimtelijke ontwikkeling, de auditcommissie en CTO was u actief. Bovendien was u nog commissievoorzitter, een rol die u met dezelfde gedrevenheid en

overtuiging op u nam. U bent ook een man van uw woord. Zowel in de raad als vertegenwoordiger van uw partij. U onderzoekt, u informeert, verbindt en kiest dan uw standpunt. De juiste volgorde, lijkt me. Vanuit de oppositie toonde u dikwijls kracht, zoals door het voorleggen van een gedegen tegenbegroting aan de coalitie. In de laatste raad, er is al even aan gememoreerd door mevrouw Kruger, de regel van Tiebosch werd toegevoegd aan het geheugen van de raad. Die regel is dat geld dat bestemd is voor cultuur in dit geval ook wordt uitgegeven aan cultuur en niet jaar op jaar wordt doorgeschoven in de begroting. Bij een ander doel geldt die regel uiteraard evenzeer. Een u typerende erfenis, zou ik willen zeggen. Hij werd in elk geval met applaus ontvangen. Het applaus geldt eigenlijk voor uw hele raadsperiode, wat mij betreft. Uw partij heeft nu helaas niet meegedaan aan de verkiezingen, we hebben het al benoemd, maar we kunnen dus ook niet anders dan afscheid van u nemen. Onze dank is groot, graag een groot applaus voor de heer Tiebosch. Het woord is aan de heer Tiebosch.

De heer Tiebosch: Voorzitter, mensen op de tribune, geachte aanwezigen. Vandaag komt na een turbulente tijd met veel tegenwind, een einde aan mijn raadslidmaatschap. En ik ben er trots op dat ik de eindstreep van deze raadsperiode als D66-raadslid heb gehaald. En dat samen met een complete fractie. Ik vond het een grote eer om volksvertegenwoordiger te mogen zijn voor deze stad, die mij zo dierbaar is en mij in te zetten voor alle Dordtenaren en de regio. Ruim een jaar geleden werd duidelijk dat D66 niet aan de gemeenteraadsverkiezingen van vorige week mocht meedoen. Dat mag je een blamage noemen. Maar ik ben blij dat het grootste deel van de traditionele D66-stemmers gestemd hebben op partijen die zeer waarschijnlijk in het college gaan komen. Je zou kunnen zeggen dat het puin van D66 bijdraagt aan een stevig fundament voor een stabiel stadsbestuur. Voorzitter, ik dank de collega's van de gemeenteraad, de leden van het college, het ambtelijk apparaat en de medewerkers van de griffie voor de goede samenwerking en in het bijzonder de collega's van de commissie Sociale Leefomgeving: Denise van Poppel en Clark Beemer. Voorzitter, ik had dit werk nooit kunnen doen zonder de onvoorwaardelijke steun van mijn lieve Jacqueline, mijn gezin en de goede adviezen van mijn helaas overleden vriend Arjan Hamberg. Voorzitter, er is vandaag al wat gezegd over Jan Eijkelboom; ik sluit af met een kort gedicht van mevrouw Jehanne Hulsman, dat zij schreef voor de tachtigste verjaardag van Jan Eijkelboom. En ik draag het met haar toestemming op aan de fantastische Dordtse cultuursector, die alle steun verdient om er weer bovenop te komen. Tachtig woorden: 'Zijn sporen vinden in stenen van de stad. In gedachten rond het eiland. Scherp voor wie misbaar maakt. Vol valse schijn of opgepompte trots. Zacht en jong, voor al het schoon dat zich door hen vinden laat. Van dag tot dag, de stad waarin een merel eeuwig zingt in de tuin van een museum. Daar vraagt water om breder gezien te worden, dan als een grijze baan voor je ogen. Een leven verweven met het Dordrecht dat hem groeien zag'. Ik dank u wel, het ga u en Dordrecht hartstikke goed.

De voorzitter: Dank voor uw mooie woorden, mijnheer Tiebosch. Ja, mijnheer Tutupoly, die is er ook niet, die zou ik nu toespreken. Dus dat ga ik wel gewoon doen, want ik ga ervan uit dat die meekijkt of terugkijkt. Hij trapte in oktober 2021 toe tot de raad, toevalligerwijs tegelijk met de heer Tabak. En hoewel u dus nog maar kort raadslid bent, bent u wel al veel langer actief: sinds 2014 als commissielid. En dat was toen voor de

fractie Beter Voor Dordt. En van die fractie nam hij afscheid, maar toch keerde hij nog terug als raadslid. Hij koos voor een nieuwe fractie die weer zorgde voor een nieuwe partij op ons eiland. U hebt een spannende tijd achter de rug, maar de nieuwe partij houden toch een zetel. Geen twee, want dan zou die herkozen zijn geweest. Maar wellicht ... En ik wacht het nog even af, blijft u wel actief voor deze nieuwe partij en komen we hem de komende periode dus toch weer tegen. Veel dank vanaf deze plek namens ons allen voor de inzet deze periode. En ook voor hem natuurlijk de bloemen en het geschenk en we zorgen dat die bij hem terecht komen. Graag uw applaus voor de heer Tutupoly. Daarna kom ik bij de heer Veldman, zeg ik ook persoonlijk een beetje met pijn in het hart, want ik vind het echt jammer dat u vertrekt uit onze raad. Het is niet uitzonderlijk dat in een raadsvergadering Johan Cruijff geciteerd wordt en ook het bekende kinderboek van 'Rupsje Nooitgenoeg' tegelijk mag worden aangehaald door politici in de landen. Maar denk dat er weinig raadsleden zijn in Nederland die eerst een treffend citaat aanhalen uit 'Homo ludens' van de bekende geleerde Johan Huizinga, om van daaruit vervolgens met bijna speels gemak, de kaders voor een moeilijk debat over een zwembad te schetsen. En u zult zich allen nog herinneren hoe een diepe stilte viel in de zaal na de wijze woorden van de heer Veldman die hij uitsprak bij het duidingsdebat na het vertrek van wethouder Sleeking. En u staat ook bekend als een gezaghebbend raadslid; niet iemand die meteen op de voorgrond treedt. Maar als u iets naar voren brengt, dan snijdt uw beschouwing, uw analyse of uw praktische oplossing ook eigenlijk altijd hout. En tegelijkertijd kunt u op momenten de nodige relativering brengen, vaak met een spontane grap die niet iedereen begrijpt, zeg ik dan. Want zo kennen we u ook. U was trouwens ook nog een periode commissievoorzitter en ook in die hoedanigheid zeer gewaardeerd. U bent in 2014 in de gemeenteraad gekomen, de laatste periode ook als fractievoorzitter voor uw partij: de gecombineerde fractie ChristenUnie/SGP. En u wist door uw constructieve wijze van politiek voeren heel veel te bereiken, waarbij u ook veel oog hebt gehad altijd voor de historische waarde van Dordrecht en voor de vertaling daarvan naar het heden. Een klein voorbeeld is misschien uw voorstel om de Sociaal Marinier om te dopen tot Dordtse Pontonnier. De eenheid van bruggenbouwers die vele honderden jaren in onze stad gevestigd zijn geweest ... Is geweest, moet ik zeggen. U bent inmiddels ook vader geworden van drie kinderen, misschien dat dat mede heeft gemaakt dat u niet nogmaals voor een termijn in de raad heeft gekozen. En dat respecteren wij, hoe spijtig we dat denk ik allemaal ook vinden. Ik kan u alleen maar zeggen dat uw werk voor de raad zeer gewaardeerd is door de hele raad. En ja, nu ga ik het beste samenvatten als: veel dank namens ons allen, het ga u goed. De heer Veldman. Het woord is aan de heer Veldman, die daar zo mee gaat beginnen.

De heer Veldman: Voorzitter, veel dank voor uw goede woorden. Kitty, ook heel veel dank voor jouw goede woorden. Geachte voorzitter en leden van de gemeenteraad. Ik moet een jaar of acht geweest zijn en de boom waarin ik altijd klom, werd door de plantsoendienst ontdaan van de onderste takken. En hoe ik ook oreerde, het hielp niets. En de man met het oranje hesje zette genadeloos de kettingzaag in de tak waarop ik altijd zat. De relatie was zogezegd ongelijk. Wie had dat besloten en waarom? Tal van vragen schoten door mijn hoofd. Blijkbaar was die grandioze speelplek, volgens de door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplannen, een plantsoen. Voorzitter, nu zo'n dertig jaar later en terugkijkend op twaalf jaar in de Dordtse politiek, moest ik daaraan

denken. En er kwam een ander citaat ook in mijn hoofd: 'Aan het einde van het spel gaat alles in de doos en het enige dat je meeneemt is liefde en je ziel'. Het is een citaat dat ik ergens tegenkwam en het trof me bijzonder. Omdat het heel treffend zegt dat het in de kern uiteindelijk draait om relaties. Relaties tussen mensen, liefde, vertegenwoordigt dat en in mijn optiek ook de relatie tussen mens en God, de ziel. Die twee aspecten zijn wezenlijk voor de manier waarop ChristenUnie/SGP in de politiek staat. En ik heb daar ook uiting aan willen geven tussen mensen, maar in het verlengde daarvan natuurlijk vooral ook in deze setting, de gemeenteraad en de samenleving. Tijdens het duidingsdebat is daar gisteren ook op gewezen. De lage opkomst lijkt te suggereren dat er weinig betrokkenheid is en mogelijk nog ernstiger: ook weinig vertrouwen. En daar ligt in mijn optiek een belangrijke opdracht voor politiek en bestuur. En vanuit mijn perspectief is dan de grootste valkuil: meer beloven. Want we weten allemaal: verstandig beleid is al heel wat, veel lastiger is de menselijke maat en gezond verstand in de uitvoering. Die afgezaagde tak, om het maar zo te zeggen, die blijf je steeds tegenkomen. En erken daarin gebrokenheid en veilen. Doe je stinkende best, maar het laat zich niet allemaal organiseren. Daarnaast is het in mijn optiek belangrijk de samenleving niet te veel uit handen te nemen. Faciliteer waar nodig en gewenst, maak dingen mogelijk, faciliteer positieve krachten, zoals we nu ook zien bij Licht voor Dordt en de hulp aan Oekraïense vluchtelingen. Maar trek niet elk probleem deze raadszaal in voor een oplossing, het leidt tot politiek van goede bedoelingen. De overheid moet instaan voor recht en gerechtigheid en vooral voor hen die zelf niet sterk zijn. Maar zolang u maar de warmte en de liefde overlaat aan mensen onderling, want dat laat zich niet vervangen. Voorzitter, het citaat brengt me natuurlijk ook nog op iets anders, namelijk: de horizontale relatie tussen mens en god ... Of de verticale relatie, moet ik zeggen. En die beide mens tot mens en mens tot god, vormt ook de kortste samenvatting van de tien geboden: 'U zult uw god liefhebben met heel uw hart en uw naasten als uzelf. Het is eerder vandaag al door iemand anders geciteerd. En die kernachtige geboden liggen voor mijn fractie ten grondslag aan het politiek handelen. Ik ben de eerste die zal erkennen dat de vertaalslag naar de weerbarstige praktijk soms heel lastig is, maar desondanks zijn we ervan overtuigd dat ze heilzaam zijn voor iedereen. Juist in de bescherming van kwetsbare, menselijke relaties. Voorzitter, en waar kunnen die relaties en onze relatie tot het verleden beter tot uitdrukking komen dan in de openbare ruimte van onze stad? Ik hecht daar zeer aan, u heeft daar zelf al even aan gerefereerd. De ruimte is van ons allemaal en is het meest krachtig en interessant als ze desondanks niet anoniem is. Als die openbare ruimte laat zien dat hier al eeuwen mensen wonen, mensen met vreugde en verdriet, met geloof en hoop voor de toekomst, dan krijgt die ruimte inhoud, vorm en komt ze tot leven. En dan biedt ze ook, hoop ik althans, gelegenheid om stil te houden, na te denken en naar boven te kijken. En het bracht mij op het idee om een kleine bijdrage aan die openbare ruimte te leveren in de vorm van een klein kunstwerk. En daar heb ik ... Mevrouw Kitty, alles wat u zegt over kleine kunstenaars heb ik daarin ook tot me genomen in de afgelopen vier jaar. Dus ik steun er hier één van hen mee. Dat wil ik zo aan de voorzitter van de raad overhandigen, in de hoop dat het ergens een plekje zal krijgen. En diverse elementen uit mijn betoogje komen daar ook in samen. Voorzitter, tot slot: voor mij is er voor nu een einde gekomen aan dit hele mooie spel. En alles gaat, om zo te zeggen: terug in de doos. Ik kijk er met zeer veel genoegen op terug, neem de onderlinge liefde, die we hier

samen in de raad zo nu en dan ook echt wel hebben gehad, mee in mijn ziel. Daarom dank ik voorzitter, leden van de gemeenteraad en het college voor de goede samenwerking. Ik dank ook mijn fractie voor het team dat we konden zijn. Uiteraard ook dank aan het ambtelijk apparaat en in het bijzonder alle medewerkers van de griffie, die voor en achter de schermen mateloos veel werk verzetten en doorgaans ook nog met een heel opgewekt gemoed, zeg ik erbij. Ik dank ook Bert Staat, die hier aanwezig is, mijn voorganger, van wie ik zeer veel heb geleerd. En uiteraard mijn vrouw Marian, die ook op de tribune is, die mij al die uren aan de raad afstond. Tot slot dank ik God, die kracht en verstand gaf om deze mooie stad te dienen. Soli deo Gloria, ik heb gezegd. Alsjeblieft, dit hoort erbij.

'...' (buiten microfoon).

De voorzitter: Dank u heer Veldman, voor uw mooie en inspirerende woorden en uw mooie cadeau. Ik ben wel benieuwd trouwens of er in uw envelop ... Als u die opent, iets staat over het afzagen van takken de komende vier jaar.

De heer Veldman: Nou voorzitter, ik trof geen envelop, dus ik kan niet anders dan tot de conclusie komen dat ik daarin in gebreke ben gebleven.

De voorzitter: Ik zou het ook niet willen suggereren.

De heer Veldman: Past wel goed bij mijn betoog, je moet gewoon niet te veel beloven.

De voorzitter: Ook niet aan jezelf dus. Heel goed, dank mijnheer Veldman. Dan de heer Van Verk, die bewaar ik ook nog eventjes voor een iets later moment. Ja, de spanning wordt opgevoerd. Ik richt me tot de heer Wisker, alfabetisch gezien de laatste in de rij van onze gemeenteraad. We kennen raadsleden die graag lange en vlamme betogen houden over hoe het allemaal moet met de wereld en met Dordrecht in het bijzonder. Maar er zijn ook raadsleden die graag tot de kern komen en in korte en krachtige woorden hun standpunt of vragen ten aanzien van hun onderwerp naar voren brengen. En zo een raadslid bent u. Het helpt natuurlijk ook dat u doorgaans wat later in het debat aan het woord komt en niet de gewoonte hebt om te herhalen wat anderen al vaak meermaals hebben gezegd. Maar het is ook gewoon een stijl die denk ik echt bij u als persoon past en u wist ook heel goed hoofd -en bijzaken van elkaar scheiden. U bent nog niet eens zo heel lang Dordtenaar, alhoewel, vanuit mijn perspectief wel ... Sinds 2010, heb ik begrepen. Maar u zet zich vol overgave in voor onze mooie stad en die, wat u betreft, ook nog een heel stuk mooier kan. U heeft zichzelf wel eens getypeerd als een sportief ingestelde oudere jongere, moet ik even over nadenken. Maar sportief ingestelde oudere jongere, waarbij u toch op een leeftijd kwam dat u met ernstige rugklachten moest worden geopereerd. Gelukkig bent u daar goed van hersteld. En dat blijkt, want toen ik de vorige week mijn voorkeur opendeed om de op internet bestelde boodschappen in ontvangst te nemen, stond daar de heer Wisker met een kratje bij mij voor de voorkeur. Dus hij is ... Kan weer goed tillen. Geheel in uw stijl wil ik u niet onnodig lang bezighouden en ook niet over uw gezondheid uitweiden en over uw inbreng in het politieke debat, maar ik wil u wel heel veel dank toezeggen voor uw constructieve bijdragen op velerlei vlakken de afgelopen periode. En ik wil u graag naar voren vragen,

applaus voor de heer Wisker. Ja, dan kom ik voor nu bij raadsleden van wie ik heb aangekondigd dat ik hen graag voor het laatst wil bewaren. En dat zijn: de heer Oostenrijk de heer Soy, mevrouw Stevens en de heer Van Verk en ook mevrouw Nijhof, die hier vandaag helaas niet kan zijn. Ik wil wel iets zeggen over mevrouw Nijhof. Ze trad toe in 2010 tot de gemeenteraad en daarvoor was zij overigens al een tijdje commissielid, dus ook ... Zit ze al drie termijnen in onze raad en dat is de reden dat ik haar ook apart wilde toespreken. Ik zou haar willen typeren als een mens met een groot oog voor de uitvoering van regels in de praktijk. En dat is natuurlijk ook waar het in de lokale politiek om draait; wat betekent die wet of dat beleid nou voor het leven van een inwoner? En ze kon bovendien als ervaringsdeskundige ook vanuit het hart spreken en daardoor vasthoudend zijn en gedreven, om recht te vragen waar kinderen of gezinnen onrecht werd aangedaan. In de lokale pers is ze daarom wel eens de Pieter Omtzigt van de Dordtse politiek genoemd. Pitbull om vasthoudendheid. Sociaal Domein, de Jeugdzorg, daar kennen we haar vooral van. Maar de afgelopen periode was ze ook de naamgever van een nieuwe fractie in de raad, de Fractie Nijhof, afgesplitst van Beter Voor Dordt. Ik heb er al een paar keer even gerefereerd en dat was ook voor haar natuurlijk niet niks. En ze zal zeker dat ook niet zo bedacht hebben aan het begin van de raadsperiode. Ze ging de verkiezingen in voor de nieuw... Met de nieuwe partij MOEDD, moedig, onafhankelijk, eigentijds en duurzaam Dordrecht. Deze partij wist geen zetel in de raad te bemachtigen en daarmee is haar periode na twaalf jaar afgelopen. En dat zal haar ongetwijfeld aan het hart gaan, dat ze haar raadswerk voor Jeugdzorg nu niet langer zelf kan voortzetten. Maar ik wil wel vanaf deze plek de waardering uitspreken voor haar inzet in de afgelopen drie raadsperiodes. Het is mij ook een eer om hier mee te delen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd haar te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. En ik heb haar daar vandaag al even over gebeld en ik zal haar op een later moment de bijbehorende versierselen overhandigen. Graag een applaus voor mevrouw Nijhof. Sorry, dat ben ik vergeten. O, dat kan wel eigenlijk, ja. Nee, ik doe het aan het eind, ik doet het aan het eind. Het is wat. Dan de volgende die ik wil toespreken: dat is de heer Oostenrijk. U zult inmiddels wel begrepen hebben waarom ik u pas aan het eind toespreek en daarmee de alfabetische volgorde, van wat betreft uw persoon, heb losgelaten. Voor de meeste aanwezigen hier moet ik dat toch een beetje uitleggen. Want wij kennen u allen als commissielid en vervolgens ook als raadslid van onze gemeente. Maar wat niet bij iedereen bekend is, is dat u bijna een halve eeuw geleden, in 1974, het CDA vertegenwoordigde in de gemeenteraad van het mooie Gorinchem, onze bijna buurgemeente aan de Merwede. En dat deed u tot en met 1982, bij elkaar acht jaar dus. En dat brengt u, de laatste periode daarbij opgeteld, in het bijzondere gezelschap van raadsleden die zich onderscheiden door maar liefst drie termijnen gediend te hebben als raadslid. En we kennen u ook als een zeer actief raadslid, een actief mens, mag ik wel zeggen. U heeft vele interesses, zoals u bijvoorbeeld ook steunfractielid van het Waterschap Hollandse Delta ... En dat tekent ook uw brede politieke interesse. Maar vooral op cultureel gebied konden wij u bij vele gelegenheden ontmoeten. En dat is ook een kwaliteit als politicus, u stond open voor de ontmoeting, zowel als commissielid als raadslid. U staat bij uw partij ook bekend om uw tomeloze energie en die gaf de voorzitters van de vergadering overigens wel eens aanleiding om u een beetje af te remmen. U was onder andere lid van de auditcommissie, want u stond voor goede kwaliteit van de stukken in begrijpelijke taal.

En u was natuurlijk vooral actief binnen het fysieke domein, dus op onderwerpen als ruimtelijke ordening, bestemmingsplannen, bouwprojecten, wegen en parkeren. Maar ook milieu, duurzaamheid en natuurbeheer. Goed rentmeesterschap, verantwoordelijkheid nemen, ook voor toekomstige generaties. Dat is wat uw dreef en drijft. En nu is het aan mij om u een decoratie op te spelden, want het is duidelijk dat het ook Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om u te benoemen als Lid in de Orde van Oranje-Nassau, wil ik u hartelijk mee feliciteren. Ja, en ... Ja, overmand door emoties wil ik toch het woord geven aan de heer Oostenrijk, want hij had het niet helemaal zien aankomen, volgens mij. Het woord is aan u.

De heer Oostenrijk: Ja, toch verrast. Voorzitter, ik dank u voor de geboden gelegenheid om iets te mogen zeggen. Maar niet geïnitieerd door wat me net is overkomen en dat is verrassend. En ik ben er erg dankbaar voor dat ik ook deze stad naast Gorinchem, het zijn wat mij ... Beide lievelingen. Dat ik deze stad tot dit moment heb mogen dienen. En ja, je bent nooit ergens te oud voor, dus wie weet kunnen we nog op andere plekken dienstbaar zijn. Beste mensen van de griffie, want daar begin ik mee. Ik dank jullie voor jullie inzet om gedurende de afgelopen acht jaar mij met raad en daad bij te staan. En in het bijzonder wil ik daarbij Mark den Boer ... Hij zit achter in de zaal, Mark bedankt. Bedanken voor zijn gevraagde en ongevraagde input en reflectie. Ook dank ik u allen voor de goede persoonlijke sfeer tijdens deze raadsperiode. Wij waren het politiek niet altijd eens over elkaars standpunten, maar die discussies verliepen bijna altijd in een goede harmonie en dat is allerm minst vanzelfsprekend in de huidige politieke wereld vol fake news en haatzaaij. Aan u, die uw raadslidmaatschap gaat continueren en zij, die de volgende week als nieuwe raadsleden gaan aantreden, wil ik u het volgende meegeven en vergeeft u mij mijn serieuze beoordeling. Tijdens de afgelopen raadsperiode heb ik ervaren dat de balans tussen macht en tegenmacht, zijnde de machtsverhouding tussen raad en college, niet altijd in evenwicht is geweest. Dat geldt ook voor de onlangs geuite zorg of onze gemeente wel in alle opzichten kan worden gekwalificeerd als een betrouwbare overheid. Ik doe een appèl op de nieuwe raad om hier scherp op te acteren. Het gaat immers om het vertrouwen van burgers in de politiek, ook hier in Dordrecht. Wees kritisch op collegevoorstellen, beoordeel die op inhoudelijke kwaliteit en laat u niet met kluitjes in het politieke riet sturen. Vaak zit bij een dossier het venijn niet in de staat, maar in de kop, heb ik ervaren. Dit alles betekent voor u de nodige tijdsinzet, dossierkennis, een rechte rug en het vermogen om samen en met visie de stad te besturen. En vooral: wees zichtbaar buiten deze vergaderzaal en beperk u niet tot de politieke baan van de dag. Ter afsluiting, voorzitter: ik wens u allen veel levensvreugde en vooral gezondheid. Het gaat u goed.

De voorzitter: Ja, dan kom ik ... Dames en heren. Mijnheer '...', u krijgt straks nog alle gelegenheid om foto's te maken. Ik kom bij de heer Soy. Mijnheer Soy, u zit al sinds 2006 onafgebroken in onze gemeenteraad. En dat is net zo lang, zeg ik, als de heer Van Verk, om de mensen maar even een beeld te geven. En daarin zijn veel bijzondere dingen gebeurd. Ik breng nog even in herinnering, dat was in de vorige periode, dat u samen met de heer Gündogdu naar aanleiding van de maatschappelijke discussie die was ontstaan over Turkse elftallen, met een divers samengestelde Turks elftal opnam tegen een kleurrijk samengesteld elftal van de Dordtse raad. En in 2010 organiseerde u

beiden ook een muzikale avond in Kunstmin, om de integratie in Dordrecht te bevorderen. U zette zich, behalve voor de sport, vooral in op de politieke dossiers in de fysieke leefomgeving. In de afgelopen periode bijvoorbeeld, heeft u zich sterk gemaakt voor het oplossen van de parkeerproblemen bij voetbalvereniging Oranje Wit en in de wijk Oudelandshoek. En u was een van de voorzitters van de commissie Fysieke Leefomgeving en dat deed u ontspannen. U gaf mensen de ruimte en dat gold zeker ook voor inwoners die kwamen inspreken in de commissie. U voelde haarfijn aan wanneer een onderwerp belangrijk was en goed aan bod moest komen, op zo'n manier dat iedereen daar zijn of haar inbreng over kon doen. Maar er waren ook privéomstandigheden die niet altijd even makkelijk waren en dat gold zeker in deze raadsperiode, maar dat heeft u goed weten te volbrengen. En dan kwam er ook nog de breuk binnen uw partij, waar u zoveel jaar voor in de raad had gezeten. Dat zal ook voor u ongetwijfeld niet makkelijk zijn geweest. Mijnheer Soy, na zo een lange periode als lid van de raad, valt ook u de eer ten deel dat ik u namens Zijne Majesteit de Koning mag benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Hartelijk gefeliciteerd. Mijnheer Soy, ik heb begrepen dat ook u de raad graag nog wat wil meegeven, dus aan u is het woord.

De heer Soy: Beste raad, burgemeester, wethouders, familie, vrienden en allen in dit gezelschap. Wat vliegt de tijd, zoals de burgemeester het net al zei. Zestien jaar, het is zo voorbijgevlogen. Ik weet nog als de dag van gisteren, jaar 2005, dat ik huiswerkbegeleiding gaf bij een organisatie in Dordrecht als vrijwilliger. Daar werd gevraagd om de bezoekers toe te spreken, dat heb ik ook gedaan. Ik heb verteld wat mijn rol inhield, niet wetend dat in het publiek ook een raadslid aanwezig was, Leny Kuhlemeier. We raakten aan de praat en ik vroeg aan Leny van: 'Hoe kom je nou überhaupt in een gemeenteraad terecht? Hoe gaat dat nou?' Want ik was nog heel jong en onervaren en apolitek, helemaal geen verstand van de politiek. Dus ze zei: 'Nou, eigenlijk zo. Door in kennis te raken, door mensen te spreken. Heb je interesse?' Ik zeg: 'Ja, ik heb me er nooit in verdiept, maar ik sta overall voor open'. Zo gezegd zo gedaan, gesprek bij Piet Sleeking thuis volgde vrij snel. En dat was in het jaar 2005, vlak voor de oprichting van Beter Voor Dordt. Dus ik heb vrij snel de vergaderingen bijgewoond van Beter Voor Dordt over de oprichting, partijprogramma, lijst samengesteld. En in 2006 op plek 6 meegedaan aan de eerste verkiezingen van Beter Voor Dordt. Toen zes zetels behaald en later, u zult het vast nog wel herinneren ... Met die zes hebben we de basis gelegd voor een electorale winst de periode daarop, waarbij we vijftien zetels hebben gehaald en toen opeens wel meededen in een coalitie. Dat was een bijzonder moment om dat te mogen ervaren. Zestien jaar, mensen in mijn omgeving weten dat ik eigenlijk de vorige periode zou stoppen. En ik heb een kleine anekdote ... Mijnheer Helweg, ik zie u al knikken. Ik zou eigenlijk de vorige periode al stoppen, ik zou niet meedoen aan de verkiezingen. Zij het niet zo dat ik de heer Helweg, Rob Helweg, die ik regelmatig sprak bij Oranje Wit, onze kinderen voetballen bij Oranje Wit ... Rob vroeg aan mij: 'Osman, hoe is het nou om raadslid te zijn? Hoeveel tijd neemt dat in beslag? Is dat te combineren met je werk? Dus ik proefde al: Rob, die wil duo-raadslid worden. Ik zeg: 'Rob, door wie ben je benaderd?' Dat wilde hij toen nog niet vertellen. Ik zeg: 'Rob, kom op. Door wie ben je benaderd?' En toen kwam de aap uit de mouw: Rob, die was benaderd door de PVV en PVV zou meedoen aan de verkiezingen in Dordrecht. Net op een moment dat ik juist wilde stoppen met de raad. Op dat moment heb ik tegen Rob

uitgesproken: 'Rob, als de PVV meedoet, dan doe ik ook mee'. Ik kan het niet laten om de gemeenteraad achter te laten met een PVV. Het is helaas gelukkig niet zo gebleken, maar met een PVV, die bekend staat als een partij die een belangrijk deel van mij en ook heel veel andere mensen niet accepteert, namelijk: mijn geloof. Ik kon het niet maken om de Dordtse gemeenteraad achter te laten met een PVV waarin wellicht uitspraken gedaan zouden worden waarmee ik en onze gemeenschap gekwetst konden worden. Daar moest ik tegen strijden, dus ik heb me op het laatste moment alsnog verkiesbaar gesteld en ik heb meegedaan aan de verkiezingen. Gelukkig viel het mee met de PVV in Dordrecht, mijn dank daarvoor. En zo gezegd zo gedaan, heb ik toch nog meegedaan aan de laatste verkiezingen en kwam ik in de raad terecht. En vrij snel na de verkiezingen, de burgemeester refereerde er al naar, veranderde de situatie binnen ons gezin. Vanwege gezondheidsomstandigheden van mijn vrouw moest ik helaas rustig aan doen. Alleen, ik mocht niet rustig aan doen, ik moest door van mijn vrouw. Ik mocht niet stoppen. Het was heel moeilijk, de laatste periode. Weg zijn, terwijl je eigenlijk thuis moet zijn. Weg bij je kinderen, weg bij je vrouw, die het eigenlijk al moeilijk heeft. En dan toch nog zo'n periode afmaken. Moet ik zeggen dat de corona wel op het juiste moment kwam voor ons, dat we vanuit huis konden vergaderen. Anders had ik het niet gehaald, dat zeg ik er wel even bij. En mijn vrouw, die mij daarin ondersteunde, want ze weet dat ik het werk gewoon hartstikke leuk vind en ik moest die periode afmaken. Mijn dank is ook groot voor mijn vrouw. Mijn kinderen, onze kinderen: Umur, Arda, Ceylan, Emre, die geloofden niet wanneer ik zei: 'Papa gaat stoppen'. 'Nee, dat geloven we niet, papa stopt nooit met de politiek'. 'Jawel, ik ga wel stoppen'. 'Nee, dat zei je de vorige keer ook. Dat zei je vorig jaar ook en het jaar daarvoor ook'. 'Nee, papa gaat echt stoppen met de politiek'. Overall waren de lijsten al samengesteld, naam van papa kwam nergens in voor en nog geloofde mijn kinderen niet dat papa zou stoppen met de politiek. Nou jongens, hierbij dan het bewijs: papa stopt dan echt met politiek en ik zal er vaker zijn voor mijn gezin. Ondanks de moeilijke periode en soms irritatie in de raad heeft het raadswerk ook zijn mooie kanten. Ik heb het altijd als een eer beschouwd om raadslid te mogen zijn. Ik ben trots als ik terugkijk op hetgeen wat wij met ons allen, met alle partijen, met de gehele raad, hebben bereikt de afgelopen periode. Maar er is nog wel veel werk, veel werk aan de winkel. Maar gelukkig hoef ik dat niet meer te doen, maar staat er wel een nieuwe raad waar ik gewoon alle vertrouwen in heb. Raadslid zijn is een eer, daarom mijn advies aan de nieuwe raad, aan de nieuwe raadsleden, om het ook serieus te nemen en het naar eer en geweten uit te voeren. Besef dat jullie nu de inwoners van Dordrecht vertegenwoordigen bij besluiten die de bewoners direct kunnen raken. Ik wens jullie veel succes daarin. Een goed bedoelde tip vanuit mijn kant: volg er vaker in je hart. Soms is dat heel moeilijk, zeker als je in een coalitie zit en een partijprogramma. Maar ik heb ervaren dat als je je hart volgt en ook soms durft anders te stemmen, dat dat uiteindelijk beter bij je voelt. Dan wil ik afsluitend iedereen bedanken, met wie ik goede contacten heb gehad. Door alle jaren heen heb ik heel veel mensen mogen leren kennen, met heel veel mensen ook mogen werken. College bedankt, burgemeester ook regelmatig gesprekken gehad, dank daarvoor voor je luisterend oor. Griffie, ook dank voor jullie. Ook ik heb regelmatig last gehad van het feit dat ik soms te laat was, ook als voorzitter en soms kwam het net niet uit of moest er een vervanger geregeld worden voor jullie lenigheid. Mark, Mark den Boer, die ook mij als voorzitter van de commissie Fysiek regelmatig op weg heeft

geholpen. Dank allen, het gaat jullie allemaal goed en veel succes in de nieuwe raadsperiode. Dank jullie wel.

De voorzitter: Voor de mensen thuis: we zijn bijna op de helft. Grapje. Nee hoor, we zijn er bijna. Ik wil graag het woord richten tot mevrouw Stevens. U bent al heel veel jaren politiek actief. En ik sprak hiervoor al even tot de heer Schalken, nestor van de raad, die al in 2002 zitting nam in de raad. Maar u zat al in 1998 in de raad en dan bleef u tot 2006, toen overigens nog voor de fractie GroenLinks. En in de volgende periode werd u actief als commissielid, maar trad in 2009 dan toch weer toe tot de raad. En in een weer andere raadsperiode in 2014 was u opnieuw commissielid, toen voor de Partij van de Arbeid. En in die periode trad u ook tussentijds toe tot de raad, in 2016 was dat. We komen al dichterbij de tegenwoordige tijd, want in 2018 begon u als fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid en die rol heeft de heer Van Verk later weer van u overgenomen. Dat was geen coup, het was gewoon een teken van goede samenwerking. U hoefde niet altijd op de voorgrond te treden, al staat u binnen uw partij en ook daarbuiten, bekend als verbinder. Maar verbinden kan ook vanuit de achtergrond en daar was u zeer actief. Een sociaal bewogen mens en een sociaal bewogen raadslid. U organiseert, ter illustratie, liefst ieder jaar iets met de gehele raad voor een goed doel. Zo hebben we met alle partijen op het Stadhuisplein een rommelmarkt gehad en recent heeft u ervoor gezorgd dat er breed toiletartikelen zijn opgehaald voor minima. En ook bent u één van de drijvende krachten achter acties rond de menstruatiearmoede in Dordrecht. En dat is uw manier van politiek bedrijven in de raad en buiten de raad, voor en achter de schermen. En dat dus ook al voor zo'n lange periode. Mevrouw Stevens, na zoveel jaren actief in de politiek past een bijzondere onderscheiding. En u heeft aangegeven, althans, dat hebben wij zo begrepen, iets minder te hebben met de koninklijke onderscheiding. Ik heb daarom ook de munt aan mijn ambtsketen weer teruggedraaid, want bij de koninklijke onderscheiding hangt het rijkswapen naar voren. Nu hangt het wapen van Dordrecht weer naar voren, ja, het is een ... Van die kleine details. U krijgt geen koninklijke onderscheiding, maar het is wel mijn eer en genoeg u vandaag een gemeentelijke onderscheiding te mogen uitreiken namens het college en dat is de Johan de Wittspeld. En ik wil u daar van harte mee feliciteren, komt u naar voren. Groot applaus voor mevrouw Stevens graag. Ja, we hebben een iets gewijzigd lokaal decoratiestelsel, dus dat geeft ook de mogelijkheid om nu zo een mooi gebaar te kunnen maken bij het afscheid van de raad. Dan kom ik als laatste in de rij bij mijnheer Van Verk, de man met altijd mooie schoenen. Hugo de Jonge kan er nog een puntje aan ... Nou goed. Zestien jaar zit u in de gemeenteraad namens de Partij van de Arbeid. En we spreken dan dus over het jaar 2006, het jaar dat een jonge Ireen Wüst haar eerste gouden medaille won op de Winterspelen in Turijn. En u werd toen voor het eerst gekozen in de gemeenteraad van Dordrecht, samen overigens met de heer Van der Spoel. Toen het jongste raadslid in de raad, zestien jaar geleden en nu weer terug als fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid. De Partij van de Arbeid had twaalf zetels in de raad en leverde twee wethouders, dat waren nog eens tijden hè mijnheer Van Verk? Er waren nog plannen voor de bebouwing van de Zuidpolder en dat waren, zoals ik al zei, echt andere tijden. Want ... Maak ik met uw permissie even een sprongetje in de tijd, namelijk naar het jaar 2010. Een jaar dat we in de geschiedenis van de politiek van Dordrecht wel kunnen bestempelen als een memorabel jaar. Cor Van Verk wordt

opnieuw gekozen in de gemeenteraad, tot zover niks bijzonders. Maar het was tevens voor het eerst sinds de invoering van het algemeen kiesrecht dat de PvdA niet de grootste partij werd in de gemeenteraad in Dordrecht, met toen zes zetels. Voor het eerst kwam de PvdA in de rol van oppositiepartij, een rol die de heer Van Verk haast wel op het lijf geschreven lijkt. En dan zeg ik er gelijk bij, voordat de heer Van Verk zijn tegengeluid laat horen, dat hij zich minstens even zo vaak ook constructief en meedenkend opstelt in het debat. Maar debat moet er zijn en zal er zijn als het aan de heer Van Verk ligt of heeft gelegen, maar nu staan zijn opvolgers om de handschoen op te pakken. En zoals wat ik gisteravond al zei, uw opvolger heeft in ieder geval in de duur van zijn termijn, u al ... Nou ja, u heeft een mooie opvolger, laat ik het maar zo zeggen. Ik ging zo even al met zevenmijlslaarzen door de tijd en onmogelijk dat te doen wanneer we een periode van zestien jaar raadslidmaatschap in kort bestek moeten beschouwen. Maar u heeft zich sterk gemaakt voor zoveel zaken, ik noem: de Jeugdzorg, de WMO, sport, maar ook cultuur, wonen en nog veel meer zaken. De bestuurscultuur, om er toch maar één te noemen. Ik herinner me dan ook het begin van deze raadsperiode een fel debat, waar ik zelf onderdeel van was, over het delen van informatie over beveiligingscamera's met de raad. Maar ook dat typeert u, hoe wij in de schorsing van diezelfde vergadering, toen de gemoederen hoog waren opgelopen, het konden bijleggen en elkaar zelfs een knuffel konden geven. Zo wilde u het debat voeren, ja, zo wilde u dat. Op de inhoud opkomend voor de belangen waar u voor staat en fel als het moet, maar steeds ook in het besef dat we het samen moeten doen. En samen ook verder moeten doen, als we het voor de inwoners van onze stad beter willen maken. 'Ik kan wel vrij bot zijn', zei u een keer in een kranteninterview over uzelf. Maar toch blijft u altijd die knuffelbare Cor van Verk. Olympische medailles reiken wij in Dordrecht niet uit, koninklijke onderscheidingen soms wel. Maar voor u geldt eigenlijk hetzelfde als voor mevrouw Stevens. Het is mij dan ook een eer om u vanuit het ... Namens het college, de Johan de Wittspeld te mogen uitreiken. Ik wil u graag naar voren vragen om die in ontvangst te nemen. Dames en heren, het woord is aan de heer Van Verk. En niet de hele middag graag.

De heer Van Verk: Ja, dank u voorzitter. Zestien jaar. Zestien jaar geleden kwam ik deze raad binnen '...' de populariteit van Wouter Bos, de toenmalige partijleider in Den Haag. En ik was een broekkie, net zoals de heer Soy dat zo mooi kon verwoorden. En ik had het idee vandaag eens lekker uitpakken en zestien jaar terug te blikken in een speech van kosteriaanse omvang. Trojaanse omvang, zodat u vanavond het buffet rond een uur of acht krijgt afgeserveerd. Maar ik zie daar drie van mijn kleinkinderen zitten en die zitten al heel knap, heel knap, meer dan anderhalf uur naar dat gepraat te luisteren. En dat vind ik heel knap, want ik ken deze kinderen als kinderen die best wel veel lawaai kunnen maken, heel eerlijk gezegd. Dus ik ga het allemaal niet zo lang doen en niet zo uitgebreid. Ik had wel mijn briefje ingeleverd beste Joost en ik ga daar maar even wat dingen uit citeren, dat duurt geen uren. In 2018 heb ik opgeschreven dat ik zou willen staan voor de goede jeugdzorg. En ik heb moeten constateren dat we met heel veel moeite en met heel veel discussie en soms maar tussen een paar mensen en soms tot vervelens toe, echt stappen hebben gemaakt in de afgelopen vier jaar om de Jeugdzorg te verbeteren. De gemeenteraad is weer verantwoordelijk voor de Jeugdzorg, dus maak er de komende jaren dan ook wat van, zodat het alleen nog maar beter kan

worden. Het tweede punt was het ontschotten van de zorgbudgetten. Nou, dat is niet echt gelukt kunnen we zeggen. We moeten vaststellen na vier jaar dat we ... Nou, vier jaar, na meer dan vijf jaar, zeven jaar discussiëren, de ontschotting nog niet heeft plaatsgevonden. En ik was dan ook verbijsterd toen een ambtenaar wist te zeggen dat dat nog wel enkele jaren zou kunnen duren. Gelukkig was de wethouder bij het politieke besef dat het nu toch wel echt tijd werd en heeft hij een harde toezegging gedaan dat er nog dit jaar stappen worden ondernomen tot het ontschotten van de zorgbudgetten. Dus raadsleden in de nieuwe raad, let op de zorg. Effectieve armoedebestrijding was het derde punt. Heb ik zelf niets aan gedaan, ben ik heel eerlijk in. Mijn collega Inge Stevens heeft daar enorm veel inzet op gepleegd, samen overigens met Peter Heijkoop, die als wethouder een goed en effectief armoedebeleid heeft neergezet. Ook dat mag wel eens gezegd worden, ere wie ere toekomt. Inge en Steven, jullie hebben veel gedaan voor de mensen in Dordrecht aan de onderkant van de samenleving. Navolging van het advies Berenschot. Tja, wat moet ik daar nu van zeggen? Het advies klonk best goed. Helaas, de bestuurders in deze regio hadden andere ideeën en vonden die raadsleden allemaal maar knap lastig. Want die keken op hun vingers, stelden moeilijke vragen, namen vervelende moties en amendementen aan en dat moest maar eens stoppen. Dus de hele '...' opgeven. 'If you can't join them, beat them', was het argument. Zal onze voorzitter het vast niet mee eens zijn, die ziet dat heel anders, maar ik vind dat nog steeds een enorm verlies voor de democratie en deze regio. Als laatste punt had ik: constructieve oppositie voeren. Ik hoorde de voorzitter al zeggen dat dat ook inderdaad iets is wat geslaagd is de afgelopen jaren. Ik kan u zeggen dat de eerste vier jaren minder constructief waren en vooral met gestrekt been erin gaan betekende. Daar heb ik misschien best wat mensen voor het hoofd gestoten of tegen schenen geschopt, daar bied ik dan alsnog excuses voor aan. Zij het dat ik het soms ook met enig plezier deed. De laatste vier jaren waren aanzienlijk constructiever en dat uitte zich dan ook dat wij in ieder geval ambtelijk de vijfde coalitiepartij werden genoemd. Ik weet niet of ik daar nou zo blij mee was, maar dat hoorde ik wel via de wandelgangen tot mij komen. Het heeft in ieder geval ertoe geleid dat je vanuit die positie wel meer invloed kon uitoefenen op het geheel van het stadsbestuur dan wanneer je alleen maar schopt. Dus voor de nieuwe oppositiepartijen zou ik het advies zullen geven: wees constructief en kijk naar wat goed is voor de stad en niet naar wat goed is voor jezelf of voor je partij. Voorzitter, dan rest mij het om een aantal dankwoorden uit te spreken. Ik zie wel wat ongeduldig gaan kijken, maar ik wil het toch doen. In de allereerste plaats wil ik Gerda, mijn vrouw, bedanken, ze zit daar op de tribune met mijn kleinste kleindochter. Zij heeft het mogelijk gemaakt dat ik dit werk kon doen door zestien jaar lang als onbestorven weduwe heel veel avonden alleen thuis te zitten. Ze heeft me altijd gesteund en samen zijn we tot de slotsom gekomen dat het nu wel eens genoeg is. Ik word dit jaar 65, dus dan ben je pensioengerechtigd, vroeger in ieder geval. En zij wil meer ... Zij wil mij graag meer thuis hebben en dat voelt heel goed aan. Samen gaan wij een nieuwe weg inslaan die wellicht buiten deze stad ligt in ons geliefde Frankrijk, maar Dordrecht zullen wij nooit vergeten. Verder wil ik mijn familie en vrienden bedanken, want zij vormden wel het eerste slachtoffer in het drukke bestaan van de politiek. Verder al mijn fractiegenoten die ik in de afgelopen jaren heb zien passeren, dankzij hun inspanning kon ik het werk mogelijk maken. En speciale dank daarvoor aan Inge, die het mogelijk maakte dat ik mijn raadswerk kon doen. Tot slot wil ik nog een hele aparte

groep ... En natuurlijk betekent het niet dat ik de ambtenaren en alle mensen in het stads kantoor en van de griffie vergeet, maar ik wil één groep wel nog benoemen en dat zijn de journalisten. De pers, onmisbaar in onze democratie. En die hebben mij de afgelopen jaren, de afgelopen zestien jaar, altijd met respect behandeld en daar dank ik ze voor. En verhalen in de politiek dat men verkeerd geciteerd wordt, achtte ik een grote leugen. Mijn ervaring is dat wat in de krant verschijnt, ook gezegd is. Misschien niet het citaat wat je graag had willen zien, maar dat doet niets af van het feit dat het gezegd is. Het is dan ook laf om je dan te verschuilen achter de smoes dat het allemaal verkeerd is begrepen. Wellicht is het eerder verkeerd verteld, dat zou elke politicus in zijn oren moeten knopen en in het vervolg mee moeten nemen als hij omgaat met de pers. Voorzitter, dat was ... Wilde ik nog even kwijt.

De voorzitter: Ja, we hadden niks goed te maken, maar bij zo'n gelegenheid mag er best een knuffeltje toch? Goed mensen, we zijn bijna aan het einde. Maar ik heb nog een tweetal personen die ik of ben overgeslagen om het woord te geven, of die alsnog het woord hebben gevraagd. En de eerste die ik graag het woord wil geven is mevrouw Jager. En als u ... Mag vanaf uw plek, maar het mag ook hier als u wilt. U komt hier, heel goed. Dat is leuk, dan hebben we deze vergadering ook nog even het kistje van Reynvaan erbij.

'...' (buiten microfoon).

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Jager: Zo, na al deze eren die uitgereikt zijn, toch nog ... Ik ben het wel gewend hoor overigens, dat ik overgeslagen word, want in dat hoekje zit je niet erg goed voor de voorzitter, dus. Goed, mijn afscheid als gemeenteraadslid. Acht jaar raadslidmaatschap in Dordt begon voor mij met de strijd tegen herhaaldelijk bij de GGD keuren van mensen met een chronische ziekte of blijvende handicap, om te zien of ze hun gehandicaptenparkeerkaart mochten houden. Hun toestand kon echter alleen maar achteruitgaan, dus die keuringen waren zinloos, maar ze kostten die mensen wel honderden euro's per keer. Na verloop van tijd kwam er gelukkig een einde aan dat zinloos keuren. Acht jaar lidmaatschap in Dordt eindigt voor mij met de strijd voor een betere toegankelijkheid van gebouwen, parken, straten en pleinen, zowel openbaar als semiopenbaar, voor mensen die niet met hun benen kunnen wandelen, maar daarvoor afhankelijk zijn van wielen. Geldt trouwens ook voor de ouders voor de jongsten onder ons die hun rondrijden in kinderwagens, daar is het ook vaak lastig voor. De kans is dus denk ik wel grotelijks aanwezig dat ik iets heb met mensen die dag in dag uit gecontroleerd worden met de gevolgen van hun beperkingen in mobiliteit. Er is nog een lange weg te gaan voor er zowel meer begrip, alsook de hier en daar broodnodige oplossingen zullen komen. Bij die weg zal ik betrokken blijven zolang ik dat kan, alleen niet meer als raadslid. De eerste vier jaren, van 2014 tot 2018, waren mooie jaren met af en toe voelbare, en soms ook hoorbare, spanning in de raad. Het kon daar knetteren en zinderen. Je voelde soms de vonken van de groepsenergie overspringen. De tweede periode had eveneens mooie momenten en ook voor de kleinste fractie in de raad. Maar deze periode was toch een stuk zwaarder, vooral in het tweejarig coronatijdperk. Laat ik het zo zeggen: natuurlijk weet ik dat echt de enige niet was, maar als het bijwonen van

een digitale gemeenteraad een hoogtepunt wordt en een tripje naar het stadskantoor om digitaal een commissie voor te zetten, een soort schoolreisje wordt, dan is meerdere malen manden... Maandenlange, rotwoord ... Maandenlange eenzame opsluiting, dus blijkbaar toch wel een dingetje. Er waren gelukkig een aantal mensen die hun uiterste best deden om het wat lichter te maken en die dat ook volhielden. En ook hier zie ik ze. Ik ga geen namen noemen, want ik weet dat ze dat helemaal niet willen en dat helemaal niet nodig vinden. Toch wil ik die mensen ook nu nog heel hartelijk bedanken voor de lichtpuntjes die ze gaven. Dank aan de griffie voor alle hulp in de afgelopen acht jaar, af en toe was het nodig, ook in mobiliteit. Ik zal jullie in de komende jaren ook best nog wel nodig hebben, dan weten jullie dat alvast. De afgelopen verkiezingstijd was de derde die ik meemaakte, maar zeker niet de mooiste. Zestienhonderd kilometer verderop wordt een land met de grond gelijk gemaakt. De graanschuur van Europa, maar zeker ook van Afrika. Hongersnood dreigt en het wordt natuurlijk ... De armste delen van de wereld weer het hardst getroffen daarin. Meer dan 10 miljoen mensen zijn nu al op de vlucht. Vrouwen en kinderen die door hun man en vader naar de grens worden gebracht, waarna ze bij het afscheid niet weten of ze elkaar ooit nog zullen terugzien. En hier in Dordrecht werd ook een soort van gevochten, om de gunst van de kiezer en dat gebeurde niet altijd even vrij vriendelijk. Terwijl, zoals één van de fractievoorzitters na verkiezingsdebat tegen mij verzuchtte, dat we eigenlijk allemaal hetzelfde willen. Nieuwsflits: dat willen we niet alleen in Dordrecht, dat willen we in alle gemeentes in heel Nederland en allemaal gaan ze gebukt onder dezelfde uitdagingen. Waarvan de financiële kortingen door de landelijke overheid bij een steeds zwaarder takenpakket voor de gemeentes al zoveel problemen hebben opgeleverd, dat je het geen uitdaging meer kunt noemen. Problemen waarvoor de oplossing meer tijd gaat vergen, vrees ik dan het gekost heeft om ze te veroorzaken. Daarom, een druppel op een gloeiende plaat natuurlijk, maar toch: van alle drie de jaarlijkse fractiebijdragen die ik voor de Fractie Jager ontvangen heb, heb ik alleen de kosten voor de aparte bankrekening daarvoor als onkosten aangemerkt. Het overige, in totaal zo'n vijfduizend euro over drie jaar, gaat en is dus al onverkort terug naar de gemeente. Het is gemeenschapsgeld en ik had het voor de fractie niet nodig. Het waren acht boeiende jaren met heel veel goede contacten en fijne gesprekken, bij niet alleen koffie, maar soms zelfs ook cheesecake of Brokking en met soms zelfs succes. Iedereen die nog blijft wens ik veel wijsheid en ook veel plezier toe. Echter, hoe belangrijk het ook allemaal lijkt, de wereld is al heel lang onrustig en nu zelfs dichtbij ook ronduit gevaarlijk. De democratie vaart niet wel bij oorlog. Blijft onze democratie behouden, als dat zo mag zijn, wees daar dan heel blij mee. En zonder aanzien des persoons: maak er dan over vier jaar niet weer zo'n keet van. Ik neem dan nu wel afscheid van het raadslidmaatschap, maar niet van het politieke werk. Dus ik zie de blijvers allemaal best wel weer terug, dat lijkt me nu al leuk. Tot ziens bij de koffieautomaat. Graag gedaan.

De voorzitter: Ja, dames en heren, dan vraagt u zich natuurlijk af wie ik nog meer het woord ga geven. En dat is mevrouw Koene.

'...' (buiten microfoon).

De voorzitter: Nee, niet op het kistje van Reynvaan, denk ik.

Mevrouw Koene: Oké. Geen filmpje hoor jongens, niet ongerust maken enzo. Nee, kijk voorzitter, ik hoorde namelijk paar keer terugkomen dat voorzitters in de ... Van de commissies, goede taak hebben uitgevoerd en dat het niet met iedereen altijd even makkelijk is gegaan. Nou ja goed, één daarvan, één van degene met wie je dan nog wel eens strijd kan hebben als voorzitter, daar stond ik op de verkiezingsmarkt mee te praten. En we komen langzaam richting een partij. En dat ging over een karwei wat zijn lijsttrekker moest afmaken. En in de ... Naast alle spam daarover in alle media, was er ook ineens overal een zinnetje erbij: 'Laat Theo zijn klus klaren'. En dus ik sta met hem zo van: 'Maar jij zegt zelf toch ook van: Ja, laat Theo zo'n klus klaren?' Hij zegt: 'Nee, nee, het gaat echt om Peter Heijkoop. Het gaat echt omdat hij zijn karwei kan afmaken. Ik ben maar gewoon Theo.'

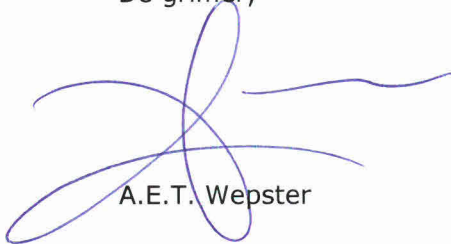
De voorzitter: Dank mevrouw Koene.

9. Sluiting

De voorzitter: Ja, dames en heren, dan zijn we nu toch echt aan het einde gekomen van deze laatste raadsvergadering van deze raadsperiode. We sluiten met elkaar deze periode denk ik op een mooie manier, op deze manier af. Ik wil jullie allemaal heel graag uitnodigen beneden in de hal om met elkaar nog het glas te heffen, waar ik een korte toast zal uitbrengen. En daarna zijn de genodigden, raadscommissie en collegeleden welkom in De Raedtskelder voor het buffet. Dank u wel, het ga u goed en we zien elkaar snel weer. Vergadering is gesloten.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 31 mei 2022.

De griffier,

A.E.T. Wepster

De voorzitter,

A.W. Kolff